

Stadsnätet

ETT MAGASIN FRÅN SVENSKA STADSNÄTSFÖRENINGEN #1 – MARS 2022

RESERVNODER
ska minska
risken för avbrott
i stadsnäten

HÅLLBARHETSKONSULTEN:
Så kan stadsnäten bidra
i omställningen till ett
hållbart samhälle

**Så påverkar
världspolitiken
digitaliseringen**

Vi ses på H22 CITY EXPO

Du har väl inte missat att världen kommer till Helsingborg i sommar? Pingday kommer givetvis att ha en central plats. Det är ju vi som byggt den digitala infrastrukturen för den smarta staden. Och nu skapar vi nya möjligheter för företag och människor.

A smarter city for all.

Vill du ha en guidad tur?

H22 City Expo 30 maj - 3 juli är en unik möjlighet att presentera vårt spännande arbete men framför allt ser vi fram emot inspirerande samtal och nya kontakter. Kom till Helsingborg när det passar dig och upplev över 200 innovationer i samarbete mellan företag och förvaltningar. Kanske tar du med någon från förvaltningarna i din kommun? Vill du ha en guidad tur, ta en fika eller göra en djupdykning med oss så får du gärna höra av dig.

Jakob Troedsson

jakob.troedsson@pingday.se
010-179 5016

Håkan Halléhn

hakan.hallehn@pingday.se
010-179 5094

Se program och läs mer på
www.h22cityexpo.se

INNEHÅLL #1 – 2022

Vad är ett stadsnät?	6	Hållbarhetsperspektivet ska övertyga tyska konsumenter att välja fiberbroadband	29
Ledare: Osäkert läge för ett väl fungerande internet i Sverige	8	Utredare föreslår att stadsnäten undantas från lokaliseringsprincipen	30
VAL 2022: Riksdagspartierna svarar på bredbandsfrågor	11	Nya digitaliseringsministern: Khashayar Farmanbar	32
Sanktionsavgifter införs i nya LEK	14	Regionernas roll på bredbandsområdet viktigare än någonsin	34
Bredbandsforum tar sikte på 2025 med ny färdplan	16	Svenska Stadsnätsföreningen ökar sitt EU-arbete genom samverkan	36
Världspolitiken påverkar digitaliseringen och andra samhällskritiska funktioner	18	Hallå där: Gert De Block, generalsekreterare för CEDEC	37
Reservnoder ska minska risken för avbrott i stadsnäten	20	Robust fiber fortsätter utvecklas – ny version tillgänglig	38
Malin Thorsén ska hjälpa stadsnäten driva på hållbarhetsarbetet	22	MEDLEMSSIDOR	
Stort teknikskifte just nu i mobilnäten	24	Ordförande: Vilken roll vill och kan stadsnäten ta i framtiden?	42
THING lanserar koncept för smart fastighet – vill sänka tröskeln för partners att nyttja IoT	26	Stadsnätsföreningen arrangerar säkerhetsskyddsutbildning för stadsnät	43
It-säkerhet – vad är aktuellt just nu?	27	Tre frågor till stadsnäten	44
Sveriges självständighet och neutralitet är under attack	28		

Vi ses väl i Karlstad på SSNF:s konferens 25–27 april 2022?

Boka gärna ett möte med oss i förväg om du vill presenteras för våra nya koppar-switchar som maxar hastigheten i fastighetsnätet, eller få en demonstration av våra andra switchar.

Kontakta sales@waystream.com

Självklart hör vi gärna ifrån dig även om du inte är i Karlstad just precis då.

2.5GBASE-T eller 802.3bz är en relativt ny standard för Ethernet. Standarden gör det möjligt att nå högre hastighet på befintliga Ethernet-kablar med bibehållen funktion och avstånd som för tidigare 100Mbit/s och 1Gbit/s Ethernet. Standarden är kompatibel med befintliga datorer, routrar och switchar.

Waystreams nya 7300-serie har 24 eller 48 portar som stödjer den nya standarden. Det innebär att portarna kan fungera i hastigheterna 10/100/1000/2500 Mbit/s över vanligt Ethernet Cat. 5e eller bättre kablage. Upplänkarna på vår nya MS7300-switchar stödjer 10 och 25Gbit/s.

Stadsnätet

Magasinet Stadsnätet ges ut av Svenska Stadsnätsföreningen. Ca 3000 ex.
Adress Svenska Stadsnätsföreningen Drottninggatan 94, 111 36 Stockholm
Ansvarig utgivare Mikael Ek
Redaktionschef Lotta Karlsson
Redaktionsråd Mikael Ek, Louise Thorselius, Camilla Jönsson, Lotta Karlsson
Omslag Foto: iStock

Produktion NTM Content Studio, Sörmlands Media, Eskilstuna
Tryck Stibo Complete, stibocomplete.com
Annonsbokning Markus Gustafsson Projektledare, 0760-40 83 83 annons@ssnf.org
Konferens/utställning Mia Forslöf mia.forslof@ssnf.org 070-822 96 40

Rätt adress Stämmer ditt namn och din adress? Har du synpunkter på innehållet? Ring eller skriv till kansliet. För insänt men ej beställt material, text såväl som bild, ansvaras ej.

Vid ev publicering av sådant material förbehåller redaktionen sig rätten att korta och redigera texterna. Visst material kan komma att publiceras på vår websajt. Skribenter och fotografer som medverkar i Stadsnätet, förbehåll mot detta måste göras före publicering.

Vill du få magasinet Stadsnätet i brevlådan? Det är kostnadsfritt! Maila ditt namn och adress till prenumeration@ssnf.org så lägger vi in dig i mottagarlistan.

 Svenska Stadsnätsföreningen
 Svenska Stadsnätsföreningen, SSNF
 @fibersverige
 ssnf.org
 kansli@ssnf.org
 08-214 930

VAD ÄR ETT STADSNÄT?

Ett stadsnät är en lokal och/eller regionalt etablerad aktör som äger och tillhandahåller en robust och operatörsneutral digital infrastruktur. Samtliga stadsnät äger fiberinfrastruktur och allt fler erbjuder också trådlösa IoT-nät. Stadsnätens roll är att tillhandahålla den infrastruktur som det digitala samhället kräver för att kunna erbjuda robusta, tillförlitliga och säkra tjänster. Stadsnäten är en viktig orsak till att Sverige har en väl utbyggd och modern bredbandsinfrastruktur och har fortsatt en mycket viktig roll för den resterande bredbandsutbyggnaden, inte minst i glesbygden samt för att säkerställa öppna nät med fungerande konkurrens.

DE FÖRSTA KOMMUNALA STADSNÄTEN bildades på 1990-talet med syftet att utmana det dåvarande statliga telemonopolet. Kommunerna var trötta på höga priser och bristande intresse för att bygga ny fiberinfrastruktur. Nu står det klart att de svenska stadsnäten med sina öppna nät är en stor framgång. Utan dem hade Sverige haft både sämre konkurrens med högre bredbandspriser och färre anslutningar.

STADSNÄTEN HAR OCKSÅ GRUNDAT konceptet "öppna nät" som innebär att nätet är tillgängligt på likvärdiga villkor för alla som vill hyra fiber eller erbjuda tjänster via en tjänsteportal. Det möjliggör för mindre aktörer, som av olika skäl inte äger en egen bredbandsinfrastruktur, att erbjuda tjänster till konsumenterna. De öppna näten har pressat priserna och konsumenterna har fått fler tjänster att välja mellan. I dag har de allra flesta bredbandsaktörer anammat konceptet.

I SLUTET AV 1990-TALET var kommunerna nästan ensamma om att förespråka fiber för bredbandsutbyggnaden. I dag har tekniken tagits emot av hela marknaden och anses vara det självklara valet. Dagens stadsnät bygger inte enbart ut fiber utan erbjuder också alternativa tekniker som radiolänk eller olika former av IoT-lösningar. ■

Svenska Stadsnätsföreningen är en bransch- och intresseorganisation som representerar stadsnät i närmare 200 kommuner och 125 leverantörer av tjänster och utrustning inom bredbandsområdet. Föreningen företräder därmed en absolut majoritet av de aktörer som aktivt investerar i ny modern infrastruktur för bredband i Sverige. Svenska Stadsnätsföreningens vision är att det digitaliserade samhället har en fullt utbyggd fiberbaserad infrastruktur som tillgodoser det digitala behovet under dygnets alla timmar. Framtidens samhälle ska också ha förmågan och de verktyg som krävs för att använda digitala tjänster oavsett om det är inom ramen för privatlivet, i arbetet eller inom välfärden. Läs mer om Svenska Stadsnätsföreningen på www.ssnf.org.

Stadsnäten i korthet:

170

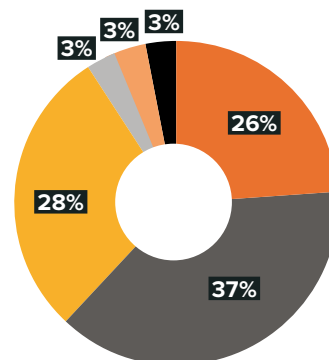
Det finns cirka 170 stadsnät i Sverige, varav cirka 90 procent är kommunala.

200

De öppna stadsnäten är verk-samma i närmare 200 av landets kommuner och sammantaget äger de drygt 50 procent av all bredbandsinfrastruktur.

De kommunala stadsnäten är i första hand nätägare och levererar olika grossisttjänster till branschens aktörer.

Så här ägs stadsnäten:

- Kommunal förvaltning 26%
- Kommunalt energibolag 37%
- Kommunalt stadsnätsbolag 28%
- Privat aktiebolag 3%
- Ekonomisk förening 3%
- Blandat ägande 3%

Du prenumererar väl på det digitala nyhetsbrevet?

Håll dig uppdaterad om Stadsnätsföreningens åsikter och aktiviteter med föreningens digitala nyhetsbrev. Det kommer ut 10 gånger om året och är helt gratis.

Anmäl dig via Stadsnätsföreningens webbplats, ssnf.org/nyhetsbrev

Informationsbank

På ssnf.org hittar du mer information och nyheter om stadsnäten och övriga bredbandsbranschen.

Årskonferens i Karlstad 25–27 april

Läs mer på sidorna 40–41.

THE FIBER POD

Voices from within and around the fiber optic industry

Host:
Magnus Angermund
Hexatronic

LYSSNA HÄR:

Vi prioriterar kvalitet och säkerhet

Kundanpassade lösningar och flexibel produktion. Tykoflex AB är ett modernt bolag med egen produktutveckling, försäljning och produktion i Tyresö.

Intresserad av nya Tykoflexprodukter? Kontakta oss för mer info!

Skarvbox Wind/Station
Speciellt framtagen för stationer och vindkraftverk. Kontaktfält för 8xSCD där 8 mellanstycken ingår i leverans.

Multiflex T712 SOT 6xSC Duplex
Mångsidiga T712 för terminering och/eller skarvning av optokablar.

Skarvbox TMC
Säkra FTTX anslutningar i mark. Oval kabelgång för avgrening utan att bryta/skarva om fiber i kabel.

NYHET 2022! ODF 19" 1U
2022 släpper vi vår nya ODF 1U. Följ oss på våra sociala medier!

Made in Tyresö
www.tykoflex.se 08-505 949 00
info@tykoflex.se

@Ek_SSNf

Osäkert läge för ett väl fungerande internet i Sverige

Utrycken säkerhet och trygghet genomsyrar i allt högre utsträckning vår vardag och innebär olika saker beroende på vem man frågar. För många medborgare kan det handla om funderingar över hur bra Sveriges försvarsförmåga är i skenet av Rysslands agerande mot Ukraina. För andra individer handlar det främst om den egna tryggheten när man rör sig ute på kvällen efter mörkrets inbrott. Ett annat område som människor oroar sig för är cybersäkerhet och risken för kapningar av id-handlingar eller bankkonton. Viktiga exempel som var för sig är berättigade att vara bekymrade över.

BETYDLIGT FÄRRE BEKYMRAR SIG för Sveriges grundläggande bredbandsinfrastruktur. Huvuddelen av befolkningen har tillgång till ett uppkopplat snabbt bredband där den lokala och regionala accessen oftast omgärdas av robusthet och driftssäkerhet. Men få förstår att all denna internettrafik från hushåll, näringsliv och det offentliga skickas genom fem nationella kopplingspunkter, så kallade knutpunkter. Två av dessa finns i Stockholm och de andra finns i Sundsvall, Malmö samt Göteborg. Om knutpunkterna slutar fungera så stannar i princip all internettrafik i Sverige.

DET ÄR SVÅRT ATT överblicka konsekvenserna av ett haveri. En stor del av samhällsviktiga funktioner och vår välfärdsservice är i dag uppbyggt på att det finns en fungerande uppkoppling då alltmer av funktionerna ligger i molnet. Industrin och tjänstesektorn likaså där man också tillämpar realtidsstyrning. Alla de appar vi använder konstant i våra mobiler är beroende av en fungerande uppkoppling. Listan med strejkande funktioner kan göras lång. Men finns det skäl att tro att en sådan sak kan inträffa? Svaret är tveklöst ja eftersom vi har ett eskalerande osäkerhetsläge i omvärlden med en ökande extremism och olika regimer som vill hävda sina intressen.

VI KAN SE ATT regeringen de senaste åren prioriterat upp ett förebyggande arbete kring kommunikationsinfrastrukturen i vilket Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB, och Post- och telestyrelsen, PTS, har fått utökade ansvar. Ett sådant konkret exempel är det arbete som Stadsnätsföreningen gjort tillsammans med dem och som handlar om att ta fram specifikationer och göra upphandling av nio mobila reservnoder. Syftet är att snabbt kunna ersätta en förstörd nod på lokal eller regional nivå för att återupprätta internettrafik. Den två första noderna är levererade till Norrland och de övriga kommer levereras ut runt om i landet under det närmaste året.

RESERVNODER ÄR EN BRA början men det räcker inte för att säkra upp internetfunktionen. Det finns en intressant utredning framarbetad av PTS som går under namnet "fem små hus" och som syftar till att decentralisera de nationella knutpunkterna. Ett genomförande av förslaget skulle leda till möjligheten för många kommuner och regioner att bygga upp autonoma nät och på det viset upprätthålla internetuppkopplingen vid allvarliga störningar eller utslagna knutpunkter nationellt. En sådan ombyggnad av nätet kommer dock kosta stora belopp men jag anser att det är en bra investering för Sverige för att skapa en ökad trygghet och säkerhet. Jag hoppas regering och riksdag vill inse det.

EN SISTA LITEN DETALJ för att bygga upp en säkrare internetinfrastruktur kostnadseffektivt är att ge stadsnäten möjlighet att i större utsträckning bygga ut fibernäten i grannkommunerna. Ett snarligt riksdagsbeslut om ett undantag från lokaliseringsprincipen vore önskvärt! ■

MIKAEL EK
Vd, Svenska Stadsnätsföreningen

En stor del av samhällsviktiga funktioner och vår välfärdsservice är i dag uppbyggt på att det finns en fungerande uppkoppling då alltmer av funktionerna ligger i molnet.

FRAMTAGEN AV STADSNÄT - FÖR STADSNÄT

» Bra designad access switch kopplat till portdensitet, kylning och strömreduktans.«

Mattias Svahn, Varberg Energi

Läs mer på www.ctsystem.se

4 st 1/10G SFP+ | Modeller med 8, 24 och 48 kundportar | Koppar- och fibervarianter | Svensk support | Utvecklad och tillverkad i Taiwan

Micropols eventvinda löser akuta driftproblem

"Vi hade ett akutfel när vi skulle göra en omdragning av fiber och det blev bråttom att få igång trafiken för våra kunder. Då använder vi eventvindan för att dra fiberkabel runt och förbi det skadade området, vi kunde på så sätt snabbt och smidigt koppla upp våra kunder igen. Eventvindan gör oss mindre sårbara när olyckan är framme."

— Tom Nordal, Stadsnätschef på Trollhättan Energi

INTRESSERAD AV FIBEROPTISKA LÖSNINGAR?

info@micropol.com

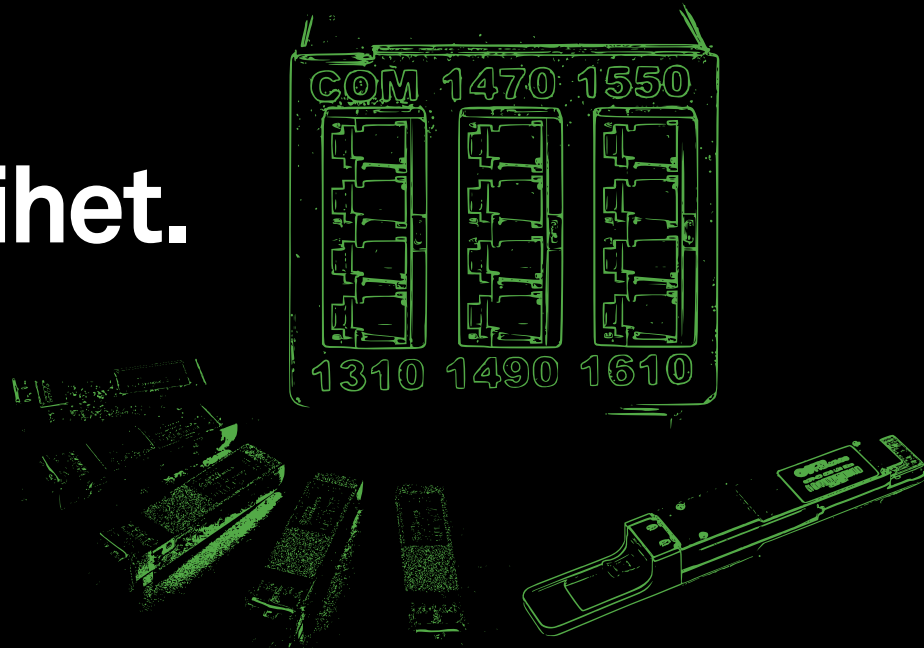
035 - 17 85 39

micropol.com

Densitet och valfrihet.

Tillsammans med er kan vi implementera högre densitet och större valfrihet i ert nät. Våra passiva våglängdsmuxar är unika och ger er möjligheter att fortsätta nå fler kunder och öka bandbredden samtidigt som tillförlitligheten håller högsta nivå.

Vi matchar rätt transceiver med rätt utrustning, vid varje givet tillfälle. Vår breda erfarenhet och kunskap om den senaste tekniken ger er förutsättningar att expandera ert nät på ett mycket effektivt sätt.

Vi hjälper dig bygga säkert, robust och med hög densitet.

TRANSCIVRAR • PASSIVA VÅGLÄNGDSMUXAR • KABLAGE & TILLBEHÖR
KONTAKTA OSS: Joel Holmberg 070-449 07 67 • Jan Hällström 073-424 69 97 • optodynamics.se

Boosta ditt fibernät med innovativ IT i molnet.

INSIDE Network Information System

- Prenumerera på mjukvara som tjänst, med molndrift i Microsoft Azure.
- Använd Googles tjänster och kartor för desktop, mobil och web.
- Sluta rita utskrivningsplaner och andra dokument som multnar. Generera PDF i realtid.
- Låt entreprenörer se uppdaterade data och återrapportera i fält via app.

hawkeye
COMPUTING
inside@hawkeye.se www.hawkeye.se
070-649 32 46

VÄL 2022

RIKSDAGSPARTIERNAS
SVARAR PÅ
BREDBANDSFÖRFRÅGOR

Om Sveriges nationella bredbandsstrategi

Om vikten av fortsatt bredbandsutbyggnad

Om lokaliseringsprincipen

Frågorna vi ställde:

1

Om Sveriges nationella bredbandsstrategi:
Anser du att målen i den nationella bredbandsstrategin behöver revideras så att fler faktorer än hushåll och företag inkluderas?

JENS HOLM
Vänsterpartiet

1 Om Sveriges nationella bredbandsstrategi:
– Ja, vi är beredda att höja ambitionerna så att målen höjs och kan nås tidigare. Vi har anslagit mer pengar i vår skuggbudget för att höja takten i bredbandsutbyggnaden och att bredband ska vara tillgängligt till en överkomlig kostnad för hushåll och företag.

2 Om vikten av fortsatt bredbandsutbyggnad:
– Ja, Vänsterpartiet ser bredband som en förutsättning för att kunna leva i dag. Alla människor, oavsett var man bor, måste ha reella möjlighet att arbeta, studera och ta del av kulturlivet digitalt, på distans. Bredband ser vi som grundläggande infrastruktur och det offentliga samhällets ansvar som därför inte bör överlämnas till marknaden. Det finns stora samhällsvinster i att snabbt bygga ut Sveriges digitala infrastruktur. Vänsterpartiet föreslår därför ökade anslag till bredbandsutbyggnad.

3 Om lokaliseringens principen:
– Ja. Vänsterpartiet vill öka takten i bredbandsutbyggnaden genom att de kommunala stadsnäten undantas från lokaliseringens principen och därmed kan bedriva bredbandsverksamhet i närliggande kommuner. Sveriges stadsnät spelar en helt avgörande roll för att bygga ut bredband.

2

Om vikten av fortsatt bredbandsutbyggnad:
Driver ditt parti aktivt frågan om att alla i Sverige, oavsett var man är bosatt, ska ha tillgång till en likvärdig uppkoppling med krav på samma hastighet och robusthet?

DENIS BEGIC
Socialdemokraterna

1 Om Sveriges nationella bredbandsstrategi:
– Utbyggnaden av fast och mobilt bredband ska fullföljas i hela landet, och det offentliga har ett ansvar där marknaden inte räcker till. Därför har den socialdemokratiska ledda regeringen gjort stora satsningar på utbyggnaden av bredband, bland annat genom landsbygdsprogrammet, regionalfonderna och det nya bredbandsstödet som togs fram under 2020. Under 2020–2025 satsar regeringen hela 2,5 miljarder på bredbandsutbyggnaden.

2 Om vikten av fortsatt bredbandsutbyggnad:
– Senast år 2025 vill vi socialdemokrater att 99,9 procent av Sveriges invånare ska ha tillgång till minst 100 Mbit/s. Detta är ett högt satt mål, men det är för oss en självklarhet att hela landet ska få tillgång till en snabb uppkoppling. Tillgången till en snabb uppkoppling är centralt oavsett vart i landet man bor. En bra uppkoppling är i dag grunden i allt från att sköta kontakt med myndigheter och läsa tidningar till barnens skolgång och det sociala livet, och det lär i framtiden bli än viktigare.

3 Om lokaliseringens principen:
– Ja. Det är också därför den socialdemokratiska ledda regeringen tillsatte en utredning som har föreslagit välbehövliga undantag i lokaliseringens principen. Syftet med förslaget är att underlätta utbyggnaden av snabbt bredband. Vår ambition är att så fort som möjligt kunna implementera lagen.

MIKAEL LARSSON
Centerpartiet

1 Om Sveriges nationella bredbandsstrategi:
– Regeringens bredbandsmål måste ses över. De har antingen inte uppnåtts eller ser inte ut att uppnås, vilket skapar en del förvirring. Centerpartiet vill ta ett mer långsiktigt mål fram till år 2030 och avsätta de 15 miljarder som PTS säger behövs från staten för att 99,9 procent av alla hushåll och företag ska kunna ansluta sig till i första hand fiber.

2 Om vikten av fortsatt bredbandsutbyggnad:
– Ja, vi vill inte att det ska spela någon roll avseende hastighet och robusthet på bredbandstjänsten oavsett var man bor i landet.

3 Om lokaliseringens principen:
– Ja, en lagändring är viktig för det ger kommuner som ligger rå i rå möjligheter att samverka för att tillsammans bygga ut kommunala stadsnät.

3

Om lokaliseringens principen:
Stadsnätsföreningen har under flera år drivit frågan om ett undantag från lokaliseringens principen. Anser ditt parti att en lagförändring bör införas skyndsamt?

HELENA GELLERMAN
Liberalerna

1 Om Sveriges nationella bredbandsstrategi:
– Liberalerna bedömer att det kan finnas skäl att revidera den nationella bredbandsstrategin eller på annat sätt vidta åtgärder för att skynda på utbyggnaden så att den omfattar fler. Vi har tidigare lyft frågan om digital uppkoppling och ser fram emot att utvärdera det uppdrag regeringen gett till PTS om tillgång till bredband genom uppkoppling mot satellit. Vi menar också att nya tjänster i sig driver på bredbandsutbyggnaden och bör därför utvecklas för att visa på nyttan med bredband åt alla.

2 Om vikten av fortsatt bredbandsutbyggnad:
– Liberalerna står bakom principen en digital allemansrätt som garanterar en stabil och snabb uppkoppling i hela landet. Bredband är enligt vår uppfattning en grundläggande del av Sveriges infrastruktur. Vi har varit pådrivande och medverkat till att riksdagen de senaste åren ökat anslagen rejält till bredbandsutbyggnaden och i Liberalernas budget 2022 prioriterade vi 1,2 miljarder extra till bredbandsutbyggnaden de kommande åren.

3 Om lokaliseringens principen:
– Liberalerna anser att hinder för utbyggnad av bredband såsom lokaliseringens principen enligt kommunallagen inte får hämma byggandet av nödvändig infrastruktur och bör ändras. Det är viktigt att bredbandet kan byggas ut effektivt och att invånare på andra sidan kommungränsen inte riskerar att bli utan bredband. Vi har också medverkat till att Trafikverkets regler som hindrar bredbandsutbyggnad ses över så att den kan ske i samverkan med övrig infrastruktur som vägar och järnvägar.

MARIA STOCKHAUS
Moderaterna

1 Om Sveriges nationella bredbandsstrategi:
– Moderaterna är oroliga för takten på bredbandsutbyggnaden och framför allt för att landsbygden har hamnat efter. Vi anser därför att regeringen behöver ta fram tydligare nationella mål för bredbandsutbyggnaden som i sin tur kan brytas ned och anpassas på lokal nivå för att öka utbyggnadstakten.

2 Om vikten av fortsatt bredbandsutbyggnad:
– Vi anser att det är viktigt att Sverige har en väl utbyggd uppkoppling som går att lita på. Att utbyggnaden på landsbygden går så långsamt är dock problematiskt men också de stora kostnadsökningar som uppkommit. Om det med exempelvis ny teknik skulle finnas metoder för att sänka kostnaderna för utbyggnaden men ändå ge en uppkoppling som uppfyller kraven för verksamheter och människors behov är vi villiga att se över en sådan lösning.

3 Om lokaliseringens principen:
– Moderaterna har länge drivit frågan om ett undantag från lokaliseringens principen. Vi ser ingen anledning med att regeringen drar ut på ärendet utan på sedvanligt sätt bereder och vidtar åtgärder.

LOTTA KARLSSON
Svenska Stadsnätsföreningen

JIMMY STÅHL
Sverigedemokraterna

1 Om Sveriges nationella bredbandsstrategi:
– Det är av stor vikt att man kan nyttja internet när man reser och då även de fordon som transporterar oss. Vi förutsätter att målen inkluderar även transporter då det i målen står "Alla bör ha tillgång till stabila mobila tjänster av god kvalitet där de normalt befinner sig senast år 2023".

2 Om vikten av fortsatt bredbandsutbyggnad:
– Att ha tillgång till robust stabilt internet är i dag en förutsättning för att inkluderas i samhället då mer och mer tjänster är digitala. 1,9 procent av svenskarna kommer att få 100Mbit/s och 0,1 procent 30Mbit/s senast 2025 är inget dåligt mål med tanke på hur glesbefolkat land vi bor i. Vi vill dock skynda på processen så regeringen inte missar målen.

3 Om lokaliseringens principen:
– För att få fart i utbyggnaden är det av stor vikt att en lagändring sker skyndsamt.

MAGNUS JACOBSSON
Kristdemokraterna

1 Om Sveriges nationella bredbandsstrategi:
– Man bör överväga att ta ett bredare grepp och inkludera till exempel totalförsvarets behov.

2 Om vikten av fortsatt bredbandsutbyggnad:
– Ja, att ha en stabil uppkoppling är i dag en hygienfråga på samma nivå som värme, rent vatten och el.

3 Om lokaliseringens principen:
– Ja, detta är en fråga där den administrativa kommungränsen inte bör få utgöra ett formellt hinder för en viktig utveckling.

Sanktionsavgifter införs i nya LEK

En ny lag om elektronisk kommunikation, LEK, träder i kraft den 1 augusti 2022. Den nya lagen genomför EU:s direktiv om inrättande av en europeisk kodex för elektronisk kommunikation. Kodexen är en omarbetning och ersätter fyra direktiv på området för elektronisk kommunikation.

Sak motsvarar den nya lagen i stora delar den nuvarande lagen om elektronisk kommunikation med de ändringar och tillägg som föranleds av direktivet.

En nyhet är att Post- och telestyrelsen, PTS, har möjlighet att utdöma en sanktionsavgift vid vissa överträdelse av lagen. Det handlar om överträdelse som är kopplade till exempelvis slutanvändarnas rättigheter samt integritets- och säkerhetsåtgärder för att hantera risker i nät och tjänster.

SANKTIONSAVGIFTEN SOM KAN UTDÖMAS är mellan 5 000 kronor och 10 miljoner kronor. När sanktionsavgiften bestäms ska särskild hänsyn tas till:

- den skada eller risk för skada som har uppstått till följd av överträdelsen
- om aktören tidigare har begått en överträdelse
- och de kostnader som aktören undvikit till följd av överträdelsen.

PTS får enligt lagen avstå utdömande av sanktionsavgift helt eller delvis om överträdelsen är ringa eller ursäktlig eller om det annars med hänsyn till omständigheterna skulle vara oskäligt att ta ut avgiften.

INFÖRANDET AV SANKTIONSAVGIFTER i lagen om elektronisk kommunikation kommer att innebära ett förändrat förhållningssätt hos tillsynsmyndigheten PTS. Det tillsynsarbete som myndigheten genomfört har tidigare i stora delar varit framåtsyftande. Arbetetsinriktningen har normalt varit att åstadkomma förbättringar på marknaden via vitesförelägganden, snarare än att ingripa mot tidigare brister. Införandet av sanktionssystemet bedöms innebära att PTS tillsynsarbete i högre omfattning även kommer att inriktas på kontroll av efterlevande av lagens krav.

DETTA INNEBÄR ATT AKTÖRER som tillhandahåller elektroniska kommunikationsnät

och kommunikationstjänster får ett ännu tydligare incitament att arbeta systematiskt, kontinuerligt och framåtsyftande för att leva upp till kraven i den nya lagen. Ett arbete som är viktigt med tanke på samhällets ökade behov och beroende av tillförlitlig elektronisk kommunikation.

FÖRUTOM DEN NYA LAGEN om elektronisk kommunikation finns systemet med sanktionsavgifter redan på andra områden som berör stadsnäten, såsom dataskyddsförordningen (GDPR) och säkerhetsskyddslagen. Svenska Stadsnätetsföreningen har flertalet handledningar och utbildningar som hjälper föreningens medlemmar inom dessa områden, vilka man når via föreningens webbplats, ssnf.org.

UTÖVER INFORMATIONEN PÅ Stadsnätetsföreningens webbplats kan frågor om den nya lagen om elektronisk kommunikation ställas till Camilla Jönsson, sakkunnig samhälle och politik, eller Robert Wälrikangas, branschjurist på Svenska Stadsnätetsföreningen. ■

ROBERT WÄLRIKANGAS
Svenska Stadsnätetsföreningen

 EMTELLE

EN AV DE MARKNADSLEDANDE AKTÖRERNA I SVERIGE

KABELSKYDDSRÖR
VINDKRAFT

- Ingen fyllnadsmassa
- Lägre förläggningsdjup
- Flexibilitet att uppgradera kabel
- SRS / SRE-P Ø50-225mm

BLÅSFIBER

- Förbättrad design & flexibilitet
- Förbättrad tillförlitlighet & kapacitet
- Reducerad CAPEX & OPEX för operatörer

KABELSKYDDSRÖR
FTTX Ø16-50MM

- Ø16mm som singelrør eller bundlade 2x, 4x, 7x
- Ø32mm som singelrør, 2- el. 3-fack
- Ø40mm som singelrør, 2- el. 3-fack
- Miljöanpassade optorør från Emtelle

010 475 49 90

NordicSalesDK@emtelle.com

WWW.EMTELLE.COM

DETTA ÄR EN ANNONS FRÅN WSP

Hur säker är Sveriges digitala infrastruktur?

Enligt regeringens digitaliseringsstrategi "För ett hållbart digitaliserat Sverige" ska Sverige vara bäst i världen på att använda digitaliseringens möjligheter och hela landet ha tillgång till en säker och stabil digital infrastruktur 2025.

DEFINITIONER AV DIGITAL INFRASTRUKTUR:

- Enligt Regeringen 2018; omfattar allt från (hårda) fysiska ledningar till (mjuka) logiska system för trafikhantering.
- Enligt NIS-direktivet; Leverantörer av DNS-tjänster samt registreringsenheter för toppdomäner.

Olika tolkning av Digital infrastruktur i kombination med samhällsviktig verksamhet och tjänster är problematiskt. Tillsynsmyndigheten PTS har exempelvis inte mottagit några incidentrapporter från leverantörer av samhällsviktiga tjänster inom sektorn Digital infrastruktur eller leverantörer av Digitala tjänster mellan 2018–2021.

Många av våra kunder upplever stora utmaningar i att navigera rätt i föränderliga definitioner samt lagar, regler och förordningar och inte minst förstå vilken infrastruktur, vilka funktioner och vilka tjänster som ska inkluderas i informationssäkerhetsarbetet. Vi utför idag RSA-analyser hos flertalet infrastrukturägare där vi med hjälp av WSP samlade expertis kan skräddarsy lösningar för alla samhällsbyggare.

WSP är världsledande rådgivare och konsulter inom samhällsutveckling. Avdelningen Smart Societies verkar för att digitalisera samhälle, stad och verksamhet genom digital infrastruktur, konnektivitet och innovation. Vi har lång

erfarenhet inom telekomsektorn med bred kompetens kring informations säkerhetsfrågor och utför bland annat RSA-analyser med kvalificerade bedömningar inom alla samhällssektorer.

(PTSFS 2020:155) Skyfall – Noder och tekniskåp.

RSA-ANALYS ENLIGT WSP omfattar alla tänkbara scenarios – däribland används skyfallsanalyser som underlag vid riskbedömning av utplacering av digital infrastruktur.

För vidare information om vad WSP Smart Societies kan hjälpa er med – vänligen kontakta NILS JANGEN nils.jangen@wsp.com, +46 76-695 83 72, WSP Smart Societies

Bredbandsforum tar sikte på 2025 med ny färdplan

Det är nu över fem år sedan regeringen presenterade en ny bredbandsstrategi för ett helt uppkopplat Sverige. Ambitionen i strategin är att hela Sverige bör ha tillgång till snabbt bredband år 2025. Det innebär i praktiken att ytterligare cirka tre procent av Sveriges hushåll och företag bör ha fått möjlighet att ansluta sig till ett fibernät de kommande fyra åren – från dagens cirka 95 procent till 98 procent.

Vi vet att viktiga förutsättningar för fiberutbyggnad är tillräcklig finansiering, en hög grad av efterfrågan och effektiva tillståndsprocesser. Att arbeta med att förstå och förbättra dessa faktorer har alltid varit och kommer fortsatt vara ett viktigt fokus för Bredbandsforum.

MEN LYCKAS VI UPPNÅ ovanstående målsättning innebär det samtidigt enligt strategin att cirka två procent – över 100 000 – av Sveriges hushåll och företag inte kommer att fått möjligheten att ansluta sig till fibernätet. Då är det oerhört viktigt att det finns tillgång till andra typer av bredbandsinfrastruktur som kan ge en anslutning med hög kapacitet. Och vi kan inte vänta till 2025 med att få reda på om alternativ verkligen kommer att finnas tillgängliga till en rimlig kostnad. Vi kan inte vänta med att förstå om det kommer finnas fysisk infrastruktur på plats, till exempel i form av mobilmaster, som behövs för att erbjuda exempelvis fast bredband via mobilnätet i områden där marknadsförutsättningarna är svaga.

DÄRFÖR HAR BREDBANDSFORUMS STYRGRUPP bestämt att verksamheten år 2022 ska fokusera på ett antal viktiga utmaningar som behövs för förnyat fokus och även ta fram en färdplan för måluppfyllelse år 2025. Färdplanen kommer att sammanfatta de kvarstående utmaningarna och riskfaktorerna som kan påverka utbyggnaden av infrastrukturer som rör de två sidorna

av bredbandsstrategins mål, vad som måste förändras nu om det ska kunna ge effekt i den pågående utbyggnaden och vilken roll olika aktörer spelar i att förbättra samverkan på området.

MER SPECIFIKT KOMMER Bredbandsforum under året samla aktörernas perspektiv och insikter och presentera:

- kunskapsunderlag om olika aspekter av utbyggnad av fast och trådlös bredbandsinfrastruktur
- sätta strålkastarljuset på frågan om hushållens betalningsförmåga
- kommunicera om och förklara processer kring samhällsmaster
- samt belysa olika riskfaktorer för tillståndsgivning i detta nya skede av utbyggnaden av infrastruktur för fast och trådlöst bredband.

KUNSKAPSUNDERLAGEN OCH RESULTATET FRÅN aktiviteterna kommer sedan utgöra grunden för en framåtblickande färdplan som preciserar hur vi ska kunna nå regeringens bredbandsmål för år 2025.

BESÖK GÄRNA BREDBANDSFORUMS WEBBPLATS, bredbandsforum.se, där du löpande kommer kunna ta del av resultatet från arbetet. ■

MATTIAS SVANOLD
Bredbandsforums kansli

Nya regler för datalagringsdirektivet

NetNordic erbjuder drifttjänst för hantering av datalagringsdirektivet för Stadsnät - läs mer: netnordic.se/nya-regler-for-datalagringsdirektivet/

netnordic
THE BEST COMPANION

Reservnoder ger en säkrare digital arena

När världen inte känns lika säker som tidigare blir det allt viktigare att arbeta för en driftsäker digital arena. Det gör vi bland annat genom att som första kluster i Sverige ta emot och påbörja förvaltning av reservnoder. Ett uppdrag som ska säkerställa trygga digitala leveranser och en säker nättillgång. För Norrbotten. I Norrbotten. Precis som IT Norrbotten.

itn
IT NORRBOTTEN
MAKE PROGRESS POSSIBLE

För oss är begreppen Tillgång, Funktion och Rådighet viktiga. Tillgång, för digital delaktighet. Funktion, för samhällskritiska behov. Rådighet som grund för utveckling av digital samhällsnytta.

Världspolitiken påverkar digitaliseringen

OCH ANDRA SAMHÄLLSKRITISKA FUNKTIONER

För drygt ett år sedan valde Post- och telestyrelsen, PTS, att utesluta kinesiska telekomaktörer från 5G-auktionen på inrådan av Säkerhetspolisen och Försvarmakten. Sedan dess har det varit en pågående debatt om kinesiska aktörers medverkan i Sveriges digitalisering där för- och nackdelar har vägts mot varandra. Men hur har debatten påverkat vår syn på utländska leverantörers medverkan i uppbyggnad av samhällskritisk infrastruktur och vad kommer det att innebära framöver?

Kristina Sandklef. Foto: privat.

Svenska Stadsnätsföreningen har bland annat uppmärksammat frågan på föreningens årskonferens 2021 där bland annat Kristina Sandklef, oberoende kinaanalytiker, medverkade som talare. Kristina Sandklef har lång erfarenhet av att arbeta med frågor som berör Kina, bland annat från jobb på Ericsson, Försvarmakten och fondbolaget East Capital. Hon menar att PTS hamnade i en svår situation till följd av beslutet, som bland annat resulterade i kritiska påtryckningar från både kinesiska och svenska aktörer, samt att vissa aspekter har förbisetts i debatten.

– Det ovanliga i beslutet är att man motiverat det med säkerhetsskyddslagen eftersom det finns risk att de kinesiska aktörerna kan använda sig av telekomnäten för att spionera på Sverige. Att utesluta ett visst lands företag är ovanligt för oss i Sverige som normalt förespråkar öppna marknader och frihandel. Egentligen är det inte så konstigt att man värnar om nationens säkerhet, men det hade kanske varit bra om man lyft det faktum att den kinesiska marknaden också utesluter utländska företag i en mängd sektorer av exakt samma skäl, säger Kristina Sandklef.

ANGÅENDE SITUATIONEN I KINA så menar Kristina Sandklef att landet har blivit mer auktoritärt med hårdare förtryck, vilket har lett till att västvärlden har blivit alltmer avståndstagande. Enligt henne så har begreppet ”decoupling” blivit alltmer aktuellt under de senaste åren, där bland annat USA:s förra president Donald Trump har varit drivande. Begreppet innebär att västvärlden har börjat frikoppla delar av sina ekonomier från Kina av säkerhetsskäl, vilket också resulterat

i att Kina börjat stänga sin ekonomi från omvärlden, menar Kristina Sandklef. Exempelvis har man infört nya lagar som innebär att företag som är verksamma i Kina måste ha sina serverar innanför landets gränser. Enligt Kristina Sandklef satsas det stort på inhemsk industri för att ersätta den utländska inom många områden och kinesiska konsumenter uppmanas att köpa kinesisk tillverkade produkter.

– Inom EU har vi en reglering som säger att statliga aktörer med ursprung utanför EU inte får köpa sig in i vissa sektorer, framför allt inom samhällskritisk infrastruktur. Det här är främst riktat mot Ryssland och Kina som inte har samma politiska värderingar som oss inom EU, men det handlar också om att kinesiska företag genom statliga subventioner sätter marknadskrafterna ur spel, säger hon.

Tror du att vi kommer få se liknande beslut framöver i Sverige och övriga Europa, alternativt tydligare krav på vilka aktörer som samhällskritiska verksamheter tillåts köpa utrustning från?

– Det tror jag och det ser vi på flera håll redan i dag. Bland annat så pågår det diskussioner i Storbritannien om att utesluta kinesiska aktörer från energisektorn då elförsörjning är en kritisk infrastruktur. Här i Sverige så har vi exempelvis kinesiska delägare i vindkraftparker i Norrland, och det var precis så de gjorde sitt inträde i Storbritannien också. Så det blir intressant att se om vi i Sverige kommer att gå en liknande väg, säger Kristina Sandklef. ■

LOTTA KARLSSON
Svenska Stadsnätsföreningen

Vi är väldigt redo för en ny byggsäsong!

Teamet på Alcadon är stolta över att vara en bidragande faktor i den fortsatta utbyggnaden av våra stadsnät. De är oerhört viktiga för den fortsatta digitaliseringen av vårt samhälle och för att uppnå PTS mål om ett helt ”uppkopplat” Sverige 2025.

Vi har därför fyllt på lagren ordentligt och är väl rustade att supportera våra kunder nu när byggsäsongen kommer i gång på allvar.

Vi har också passat på att förstärka vårt säljteam samt affärsområde fibernät med två nya kompetenta medarbetare.

Vi växer!
NYA MEDARBETARE

Magnus Sickeldal
Key Account Manager
Alcadon Göteborg

Fredrik Rosenqvist
Produktansvarig Fibernät
Alcadon Örebro

Magnus har mångårig erfarenhet av fiberoptiska lösningar. Först som företagssäljare för kommunalt stadsnät och de senaste åren som KAM för välkänt fabrikat.

Fredrik har lång och gedigen erfarenhet av fiberutbyggnad, från projektering till installation.

Vi är övertygade om att de båda kommer verka som bra stöd och support för våra SSNF medlemmar i den fortsatta fiberutbyggnaden av Sverige.

Kontakta oss för mer information och prisuppgifter!

Telefon **08-657 36 00** eller epost info@alca.se.
Läs mer om oss och vårt utbud på alcadon.se.

Alcadon

Ta kontroll över ditt nät

Med vår mjukvara dpCom bygger du en digital tvilling av din infrastruktur och får svar på alla viktiga frågor:

- Var är mitt nät?
- Vilka tillgångar har jag?
- Hur är de kopplade?
- Vem använder vad?

Allt i realtid, för alla och genom nätets hela livscykel.

Scanna QR koden för att läsa mer och boka ett personligt möte med en av våra experter.

Kontakt **08 - 50 63 26 00** sales@digpro.se
www.digpro.com

Digpro

Reservnoder ska minska risken för avbrott i stadsnäten

Störningar i bredbandsnäten påverkar stora delar av samhället. För att snabbt kunna ersätta utslagna noder beställde Svenska Stadsnätsföreningen under 2021, med stöd av Post- och telestyrelsen, PTS, två reservnoder som i början av året placerades ut i Norrbotten respektive Västerbotten i syfte att minska risken för längre driftavbrott.

TEXT: LOTTA KARLSSON | Svenska Stadsnätsföreningen

FOTO: LARS BJÖRKMAN

Fakta om reservnoderna

- Ett reservnodspaket är containerbaserat och består av två containrar, en 20- respektive en 10-fotscontainer, samt ett mobilt elverk med extra bränsletank till vardera container.
- En reservnodscontainer kan användas tillsammans eller var för sig, beroende på behov.
- Reservnoder kan ersätta skadad ordinarie fast nätnod alternativt utgöra ett komplement vid behov av förstärkning eller förändring av ordinarie nod.
- Reservnodspaketet är transportabelt och kan fraktas med lastbil till en installationsplats.
- Reservnodscontainrarna är isolerade och utrustade med såväl värme som kylsystem för att upprätthålla rätt inomhusklimat för kritisk nätutrustning, oavsett yttre väderförhållanden.

Stadsnäten står för en majoritet av fiberinfrastrukturen i Sverige och är därmed viktiga bärare av samhällskritisk bredbandsinfrastruktur. Det finns stadsnät i cirka 200 av landets kommuner och om ett eller flera stadsnät drabbas av omfattande störningar eller avbrott kan det få stora konsekvenser. De två reservnoderna kan därför vara avgörande för att kunna avhjälpa större störningar i näten.

– Samhället är betydligt mer sårbart mot störningar i näten än tidigare. Allt från offentlig sektor till näringsliv är beroende av fungerande bredband för att kunna bedriva sina verksamheter. Med hjälp av den här satsningen kan landets nätägare på ett snabbare sätt återställa sin drift vilket gör att Sveriges bredbandsnät blir betydligt mer robusta än tidigare, säger Jimmy Persson, utvecklings- och säkerhetschef på Svenska Stadsnätsföreningen och ansvarig för projektet.

DE TVÅ RESERVNODERNA HAR finansierats med stöd av PTS. Reservnoder för stadsnät är en av de åtgärder myndigheten lämnar stöd till i syfte att öka robustheten i elektronisk kommunikation, i detta fall bredbandsnäten. Ove Landberg, enhetschef på avdelningen för säker kommunikation på PTS, menar att reservnoderna utgör en viktig förstärkningsresurs för stadsnäten.

– Vår bedömning är att finansieringen av reservnoder är ett effektivt sätt att bidra till att de svenska stadsnäten blir ännu mer robusta. Fler reservnoder till stadsnäten är ett led i vårt arbete med att öka förmågan att hantera händelser i såväl fredstid som under höjd beredskap, händelser som annars skulle kunna leda till svåra påfrestningar på samhället, säger han.

I ETT FÖRSTA STEG har PTS finansierat anskaffning och implementation av två reservnoder som förvaltas av IT-Norrbotten respektive stadsnätet i Umeå, Umenet. Under 2022–2023 kommer PTS, med stöd av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, att investera i ytterligare sju reservnoder som kommer att placeras ut strategiskt så att de bidrar till att täcka hela Sveriges yta.

MED STÖD AV PTS har Stadsnätsföreningen tagit fram ett standardiserat koncept som omfattar både teknisk utformning och rutiner för transportabla reservnoder. Tanken med reservnoderna är att de snabbt ska kunna tas i bruk om en central nod i ett regionalt stadsnät slås ut. Genom att reservnoderna är likadana kan stadsnät, oavsett var de befinner sig geografiskt, samarbeta och låna ut noder till varandra vid behov.

– Intresset för att säkerställa robusta och säkra bredbandsnät har ökat kraftigt under de senaste åren. Vi är glada över att både myndigheter och lokala nätägare har visat ett stort engagemang i den här frågan och att vi nu kan genomföra den här satsningen, säger Jimmy Persson.

COROMATIC, SOM ÄR LEVERANTÖR av verksamhetskritisk infrastruktur, har levererat reservnoderna. Underleverantörer i projektet är Alcadon, Micropol och Harju Elekter som samtliga är certifierade enligt Stadsnätsföreningens leverantörsavtal. ■

Utbildningar i krishantering

för energibranschen och sektorn för elektronisk information

“Min förståelse för kris och krisens olika ansikten har ökat. Jag har även fått insikt i vikten av utbildning och att öva.”

Elin Bertilsson, Karlstads El-och Stadsnät

Kunskap skapar trygghet. När din organisation är utbildad och tränad, blir krishantering effektivare, konsekvenserna lindrigare och återhämtningen snabbare. Företag i våra branscher står idag inför nya typer av utmaningar och vikten av att vara väl förberedd har aldrig varit viktigare. Nu är krisutbildningsprogrammet uppdaterat och erbjuder ett relevant och flexibelt upplägg.

energiforetagen.se/krishantering

MALIN THORSÉN
hållbarhetskonsult
på Bright Planet

Hon ska hjälpa stadsnäten driva på hållbarhetsarbetet

FOTO: ROBERT RUNDERGET

Digitaliseringen är en viktig faktor i omställningen till ett hållbart samhälle. Flera av de större kommersiella nätägarna har börjat engagera sig i frågan för att ställa om sina verksamheter till mer hållbara. Samtidigt har fler ägare och kommuner börjat ställa allt högre krav på sina verksamheter. Till följd av detta har Svenska Stadsnätsföreningen startat upp ett arbete som syftar till att stödja stadsnäten i deras hållbarhetsarbete.

Till sin hjälp har Stadsnätsföreningen Malin Thorsén, hållbarhetskonsult på Bright Planet. Hon har jobbat inom kommunikationsyrket i drygt 25 år där hon har samlat på sig en gedigen erfarenhet från både energi- och telekomsektorn, bland annat från Karlstads El- och Stadsnät samt Energiföretagen Sverige. 2016 startade hon konsultföretaget Bright Planet efter en avslutad hållbarhetsutbildning på Kungliga Tekniska Högskolan med drivkraften att bidra till samhällets hållbara omställning.

PÅ BRIGHT PLANET ARBETAR hon med att hjälpa företag med att utveckla hållbara verksamheter med fokus på små och medelstora företag, företrädesvis inom energibranschen eller producerande verksamheter. Hon hjälper också företagen med att utveckla och lägga upp en plan för det strategiska hållbarhetsarbetet och hur det praktiskt kan vävas in i verksamheten och affären.

OCH JUST DEN PRAKTISKA delen, att man som företag inkorporerar hållbarhetsarbetet i sitt dagliga arbete, menar Malin Thorsén är av stor vikt. Förutom att klimatfrågan är viktig och aktuell så riskerar företag även att bli mindre attraktiva som arbetsgivare om hållbarhetsarbetet uteblir och därmed gå miste om kompetent personal.

NÄR DET KOMMER TILL stadsnäten, som äger mer än 50 procent av fiberinfrastrukturen i Sverige, menar hon att de har en viktig funktion att fylla i hållbarhetsomställningen ur flera perspektiv.

– Digitalisering sägs vara en av de stora faktorerna som kommer att göra omställningen till ett hållbart samhälle möjligt. När det kommer till digitalisering så pratar vi mycket om effektivisering där trådlösa uppkopplingar ofta nämns som möjliggörare av detta, exempelvis sensorer som mäter och kontrollerar diverse flöden och därmed möjliggör ett proaktivt och effektivt arbete. Men inget av detta är ju möjligt om man inte har en fiberinfrastruktur i grunden. Så det är klart att digitaliseringen med dess effektivisering är beroende av stadsnäten, säger Malin Thorsén.

FÖRUTOM EFFEKTIVISERING PEKAR Malin Thorsén även på möjligheten att främja demokratiska aspekter i

samhället. Bland annat att människor, oavsett var man är bosatt eller vilka förutsättningar man har, ska ha möjlighet att nyttja välfärdstjänster på lika villkor. Och där menar hon att stadsnäten har ytterligare en viktig funktion att fylla genom att se till att det finns goda kommunikationsmöjligheter.

Är det av särskild vikt att stadsnäten arbetar aktivt med dessa frågor då de flesta är kommunala aktörer och därmed har ett ansvar för funktion och nytta gentemot samhället?

– Det skulle jag säga. Nu är merparten av utbyggnaden klar, vilket är ett jobb som stadsnäten i många fall har hanterat självständigt utan vidare behov av engagemang från de kommunala ägarna. Därför behöver stadsnäten nu börja föra en dialog med sina ägare om vilken resurs de har i näten och visa på de möjligheter som finns i att vidareutveckla sin verksamhet men även välfärden, säger hon.

ARBETET SOM MALIN THORSÉN utför i Stadsnätsföreningens regi kommer att resultera i en rapport som väntas bli färdig i maj månad. I samband med lanseringen kommer även riktlinjer att presenteras som stadsnäten kan nyttja i sitt hållbarhetsarbete. Därtill kommer även en digital utbildning att framställas tillsammans med Stadsnätsföreningen som kommer att finnas tillgänglig för föreningens medlemmar.

FÖR ATT FÅ EN fördjupad kunskap om stadsnäten, var de befinner sig i dag i deras hållbarhetsarbete och deras behov har Malin Thorsén genomfört ett flertal intervjuer med personer som arbetar på stadsnät. I urvalet hon har tagit både geografiska och storleksmässiga faktorer i åtanke. Under intervjuerna har hon identifierat ett flertal saker som stadsnäten behöver förbättra i sitt hållbarhetsarbete, men även ett flertal saker som de gör bra redan i dag.

– Till exempel så gör de små stadsnäten mycket mer i dag än vad de tror. Just på grund av att de är små och därmed har mindre resurser så tvingas de att tänka resurseffektivt. Och resurseffektivitet är ju mycket vad hållbarhet handlar om, att ta ansvar samt att jobba smart och effektivt, säger Malin Thorsén.

LOTTA KARLSSON
Svenska Stadsnätsföreningen

Stort teknikskifte just nu i mobilnäten

Allt från elmätare till trygghetslarm kan påverkas när operatörerna nu genomför teknikskiftet från 2G och 3G till 4G och 5G.

Teknikskiftet i mobilnäten från 2G (GSM) och 3G till 4G och 5G är nu i gång. Senast i slutet av 2025 förväntas 2G- och 3G-näten vara avvecklade. Samtliga operatörer har redan påbörjat utfasning av 3G-basstationer. Den kraftigt ökade efterfrågan på datakommunikation gör att nyare tekniker som 4G och 5G behöver mer utrymme i etern.

POST- OCH TELESTYRELSEN, PTS, har fått ett regeringsuppdrag att följa avvecklingen av 2G- och 3G-näten. Det innebär att myndigheten följer upp hur operatörerna arbetar med sina informationsinsatser och vilka ersättningslösningar de erbjuder. Dessutom följer PTS vilka eventuella åtgärder som kan behövas.

ANLEDNINGEN TILL TEKNIKSKIFTET ÄR att de gamla mobilnätsteknikerna har slutat att utvecklas, vilket i förlängningen kommer

innebära att det bli svårt att få tag i utrustning och reservdelar för 2G- eller 3G-teknik. Samtidigt behövs mer frekvensutrymme för de modernare teknikerna 4G och 5G. Där är efterfrågan enligt operatörerna hög eftersom användarnyttan och användarupplevelsen är väsentligt bättre. Just nu släcks 2G- och 3G-nät ned över hela världen. Detta händer alltså inte bara i Sverige utan är en global konsekvens av teknikskiftet till 5G.

KONSEKVENSEN BLIR ATT ALLT som enbart utnyttjar 2G eller 3G kommer sluta att fungera när näten avvecklas. Som användare behöver man därför se till att sin utrustning är kompatibel med 4G eller 5G. När näten är nedstängda slutar inte bara taltjänsten att fungera i näten utan även datatjänster. Det gäller också sms och nödsamtal. I stället behöver användaren utrustning för 4G och 5G – i de näten fungerar alla tjänster precis som tidigare.

NÄR MOBILNÄTEN STÄNGS NED finns det risk för att en stor mängd uppkopplad utrustning slutar att fungera – allt från elmätare, videoövervakning och trygghetslarm till parkeringsautomater och pumpstationer.

Såväl privatpersoner som organisationer är berörda av avvecklingen. Många kommunala verksamheter är påverkade, exempelvis VA-verksamhet, energi, vård och omsorg samt kollektivtrafik.

DET ÄR DE FYRA OPERATÖRERNA Telia, Tele2, Telenor och Tre som ansvarar för nedstängningen av 2G- och 3G-näten. De sköter arbetet både individuellt och i samarbete med varandra. Täckningen är tänkt att vara lika bra eller bättre i de övriga näten efter nedstängningen. Samtidigt sker en stor modernisering i mobilnäten.

ENLIGT OPERATÖRERNA KOMMER DE att vara transparenta och öppna med sina avvecklingsplaner och informera sina kunder via exempelvis hemsida, kundtjänst med mera. I takt med att avvecklingen fortskrider ska de också kontinuerligt se över sin information och kommunikation. ■

MER INFORMATION OM AVVECKLINGEN finns på PTS webbplats, pts.se/teknikskifte.

SVERKER BRUNDIN, PTS
PERNILLA RYDMARK, PTS

MISSA INTE SVENSKA
STADSNÄTSFÖRENINGENS

HÖST FORUM 2022

Mer information kommer att publiceras på
Stadsnätetsföreningens webbplats, ssnf.org/hostforum.

Nytt namn!

Nätoptimering

Utbildning

Uthyrning

Nätautomation

Service

Produkter

Lugn, vi hjälper dig!

Quality Networks Nordic AB | www.qnetworks.se | info@qnetworks.se | 08-788 08 80

THING lanserar koncept för smart fastighet

– VILL SÄNKA TRÖSKELN FÖR PARTNERS ATT NYTTJA IOT

Bolaget THING startades för drygt tre år sedan som en leverantör av bredbandstjänster för både privat- och företagsmarknaden. Parallellt med detta har de även haft en vision om att erbjuda tjänster inom IoT-området, vilket Johnny Aspman som är försäljningschef IoT på THING menar är ett bra komplement till bredbandstjänsterna. Nu har bolaget lanserat ett nytt koncept för smart fastighet i syfte att göra det enklare för både partners och kunder att komma i gång med användandet av IoT.

För två år sedan förvärvade THING den IoT-plattform, IoT Open, som de i dag äger till hundra procent. Sedan köpet har bolagets huvudfokus varit att utveckla plattformen för att göra den mer attraktiv på marknaden. De har också tagit fram ett partnerprogram där deras partners, beroende på var de befinner sig i värdekedjan, antingen kan återförsälja THING:s tjänster alternativt ta fram egna lösningar som sedan erbjuds via plattformen.

Vid årsskiftet sålde även THING sin privata kundstock till Bredband2, vilket innebär att de nu enbart fokuserar på företagsaffären. För att lyfta bolaget ytterligare i företagssegmentet menar Johnny Aspman att de kommer att utveckla och bredda sin tjänsteportfölj.

– Vi arbetar gärna med stadsnät, operatörer och våra partners inom framför allt IoT-området. Tittar man sedan på företags-tjänster som internet och telefoni, vilket vi fortsätter att arbeta med ute i stadsnäten,

så kommer vi att utveckla dessa och även ta fram nya tjänster för IoT och bredband. Så vår ambition är att vi vill erbjuda ett bredare produktutbud och vara mer tillgängliga för företag, säger han.

NYLIGEN LANSERADE BOLAGET OCKSÅ ett koncept kring smart fastighet där deras ambition är att sänka tröskeln för fastighetsägare och bostadsrättsföreningar att nyttja IoT, både i allmänna utrymmen och lägenheter. Det kan exempelvis handla om brandvarnare och temperaturmätning, tjänster som har koll på fukt eller enklare sensorer som hanterar rörelser i lokaler.

– För att göra en fastighet förberedd för IoT-tjänster installerar vi en gateway som är uppkopplad mot vår IoT-plattform via molnet. Sedan är det klart och man kan enkelt haka på sensorer i allmänna utrymmen eller i lägenheter beroende på hur man vill paketera det hela, säger Johnny Aspman.

BOLAGETS FOKUS HAR FRÅN start varit stadsnät då många medarbetare i bolaget har erfarenhet från stadsnätssfären och öppna nätmodellen. I dag har THING avtal med de flesta stadsnäten i Sverige och kommunikationsoperatörer på marknaden. Och tillsammans med stadsnäten vill de öka kännedomen om IoT ute på marknaden, främst för att de ser att IoT är en viktig väg framåt för stadsnätens affärer.

– Vi tror att IoT kommer vara en viktig del för stadsnäten i att skapa nya intäktskällor. Och där har de bland annat Stadsnätetsföreningen till stor hjälp som har gjort ett jättebra arbete runt IoT och framför allt med den avtalsstruktur som är framtagen, vilket såklart ger en trygghet för stadsnäten att jobba med IoT, säger Johnny Aspman.

Ser ni något som stadsnäten kan förbättra med sitt IoT-arbete?

– Det är väl egentligen arbetet med att förbättra den allmänna kännedomen om IoT där vi gemensamt måste förklara för kunden vilka fördelar som finns gällande bland annat hållbarhet och kostnadsbesparingar. Fastighetsägaren kan ju också öka kundnyttan för sina hyresgäster med IoT då de får bättre kontroll och kan jobba mer proaktivt. Så det finns stora besparingar att göra till ganska låga investeringar, säger han. ■

LOTTA KARLSSON
Svenska Stadsnätetsföreningen

It-säkerhet

VAD ÄR AKTUELLT JUST NU?

It-säkerhet är ett ämne som fått alltmer uppmärksamhet under de senaste åren, bland annat till följd av den ökade mediala rapporteringen av it-attacker och det skärpta säkerhetspolitiska läget. Men vad är det egentligen som är aktuellt just nu på området – vilka hotbilder finns och hur hanterar Sverige dessa? Svenska Stadsnätetsföreningen har pratat med it-säkerhetsprofilen Åsa Schwarz för att ta reda på svaren.

Åsa Schwarz är it-säkerhetskonsult på Knowit där hon ansvarar för affärsutveckling inom cybersäkerhet och juridik. Hon är även författare och har bland annat skrivit två skönlitterära böcker där hon haft nytta av sin kompetens inom it och cybersäkerhet. Angående säkerhetsläget inom it-området så har Sverige just nu en förstärkt hotbild, enligt Åsa Schwarz. Bland annat till följd av det upptrappade politiska säkerhetsläget i vårt närområde men också till följd av pandemin, som har snabbat på den digitala omställningen och därmed bidragit till en ökad sårbarhet.

– Även om angreppen inte skulle vara värre så blir konsekvenserna större eftersom vi nu har blivit så beroende av it, vilket pandemin har snabbat på. Vi är så pass digitaliserade i Sverige i dag, så om ett större angrepp inträffar på infrastrukturen leder det ofta till stora avbrott som påverkar hela verksamheten, säger Åsa Schwarz.

Tror du att det säkerhetspolitiska läget i vårt närområde kommer att skapa nya hotbilder mot Sverige?

– Vi kommer att se nya hot men framför allt kommer angreppen att intensifieras med

tanke på att den digitala infrastrukturen utgör vårt nav. Sedan kan man se att de kriminella verksamheterna använder sig av till exempel artificiell intelligens, AI, i allt högre grad. Och där måste vi bli bättre på att integrera AI-lösningar även i våra verksamheter. Annars har vi ingen chans att hantera de stora datamängderna, säger hon.

GÄLLANDE IT-SÄKERHETSÅTGÄRDER anser Åsa Schwarz att Sverige tillsammans med EU ändå har kommit ganska långt, åtminstone gällande riktlinjer och lagstiftningar. Ett exempel är EU:s initiativ "Europe's Digital Decade", Europas digitala årtionde, som är en vision för Europas digitala transformation fram till 2030 som kretsar kring de fyra huvudpunkterna kompetens, infrastruktur, företag och styre.

– Jag skulle säga att politiker och befattningshavare nu har förstått vikten av it-säkerhet, vilket vi kan se på den ökade mängden av lagstiftningar och riktlinjer på

området, både på EU-nivå och i Sverige, samt att man har inrättat ett nationellt cybersäkerhetscenter och ökat antalet personer med säkerhetskompetens i myndighetsstyrelser, säger Åsa Schwarz.

MEN TROTS ATT VI har kommit en bit på vägen menar hon att det kan dröja ett tag innan vi ser en beteendeförändring ute i verksamheterna.

– Det vi måste göra nu är att bli bättre på att följa dessa bestämmelser ute i verksamheterna. Och då är det bland annat viktigt att ha tillgång till kompetenta jurister som kan reda ut vad dessa lagstiftningar innebär samt att vi börjar arbeta mer systematiskt med traditionell it-säkerhet, men även med säkerheten i de fysiska anläggningarna och den aktiva utrustningen i näten. Då kommer vi att komma långt i vårt säkerhetsarbete, säger hon. ■

LOTTA KARLSSON
Svenska Stadsnätetsföreningen

Jimmy Persson är utvecklings- och säkerhetschef på Svenska Stadsnätets föreningen.

Sveriges självständighet och neutralitet är under attack

Neutralitet i folkrätten innebär att en stat inte stöder någon sida i en väpnad konflikt mellan andra stater och militära förband. På svenska Försvarsmaktens hemsida står det "Sveriges självständighet = din frihet. Att Sverige förblir självständigt är en förutsättning för att du ska kunna leva ett liv i frihet, med de grundläggande fri- och rättigheter som du är van vid. Helt oavsett kön, ålder, politisk hemvist, sexuell läggning eller ursprung."

JAG TROR VI ALLA håller med om att dessa två saker är väldigt viktiga för Sverige att upprätthålla och försvara mot angrepp. Om vi kopplar dessa två begrepp till samhällsviktig verksamhet och infrastruktur så innebär det att vi ska skapa rådighet och inte bli för beroende av aktörer utanför våra gränser för att kunna upprätthålla god service oavsett läge i Sverige. Vi ska värna om att de partnerskap och samarbeten vi har nationellt och internationellt sköter sig gällande mänskliga rättigheter, respekten för vår neutralitet och viljan att vara självständiga. Vi är en del av EU på grund av detta. Vi ingår försvarssamarbeten på olika sätt för att stärka vår neutralitet och självständighet.

SOM EXEMPEL PÅ MEDEL mot hot som vi har identifierat så förbjuder vi exempelvis kinesiska leverantörer vid byggnation av mobila 5G-nät. Vi höjer säkerhetsskyddet för myndigheter, organisationer och företag till en nivå som är den högsta i efterkrigstiden för att minimera risken för att skada Sverige genom terrorism, sabotage och spionage.

MYNDIGHETEN FÖR SAMHÄLLSSKYDD och beredskap definierar begreppet samhällsviktig verksamhet som "ett samlingsbegrepp som omfattar de verksamheter, anläggningar, noder, infrastrukturer och tjänster som är av avgörande betydelse för att upprätthålla viktiga samhällsfunktioner inom en samhällssektor. Dessa verksamheter bedrivs av ett stort antal privata och offentliga aktörer."

DESSA VERKSAMHETER ÄR EN del av det som vi vill skydda för olika hot. Men då är frågan om vi gör det? Jag tar några exempel kopplat till kritisk infrastruktur:

- Vi köper kärnbränsle från Rosatom, som ägs av ryska staten, till våra kärnkraftverk.

- Vi säljer svenska vindkraftverk till China General Nuclear Power Corporation, CGN.
- Vi laddar Karlshamnsvetket med 140 000 liter rysk tjockolja i timmen.
- Ett stort antal svenska hamnar är i utländsk ägande eller drift. Exempelvis:
 - Göteborgs hamn ägs av Maersk APM Terminals.
 - Gävle hamn ägs till hundra procent av Turkiska Yilidrim.
 - Stockholms frihamn i Norvik är utkontrakterad till kinesiska Hutchison Ports på 25 år.
 - För några år sedan var vi nära att sälja även Slite hamn till ryska Gazprom.

SVERIGES ENERGI- OCH DIGITALISERINGSMINISTER Khashayar Farmanbar säger att vi svenskar har kommit i kläm då ryssen använder energi för att destabilisera Europa i den aktuella krisen i Ukraina. Det kanske är så, men av vad jag kan läsa så har vi gjort oss skapligt beroende av rysk energi och kinesiska anläggningar för vår egen försörjning helt av oss själva. Vart tog vår tes och mantra om neutralitet och självförsörjning vägen?

STADSNÄTEN ÄR ÄNNU ÄGDA av svenska medborgare genom kommunala bolag. Låt det vara så. Sälj inte ut stadsnäten till marknadsaktörer vars ägare inte är svenska. Låt stadsnäten i stället få ett utökat uppdrag att bygga nätstrukturer för digital infrastruktur med tillhörande anläggningar, så vi kan fortsätta bygga nät för samhället där rådighet över ägandet fortfarande ligger i Sverige och ägs av oss medborgare. Hög tillgänglighet, tillförlitlighet och säkerhet är fundamenta i detta byggande. Men självklart ska alla som vill kunna hyra förbindelser och inplacering i dessa nät.

ATT BIDRA TILL MÖJLIGHETEN att kunna vara självförsörjande på egen fiberinfrastruktur känns mycket angeläget. När det säkerhetspolitiska läget i vårt närområde eskalerar till i det närmaste krigstillstånd så stängs gränser. Det har vi sett under pandemin - att länder tar hand om sitt eget behov först.

LÅT OSS DÄRFÖR VÄRNA om att behålla fibernätet i svenskt ägo i så stor utsträckning som möjligt. Detsamma gäller internetaccess, men det är en annan debatt och diskussion. ■

FOTO: ISTOCK

Hållbarhetsperspektivet ska övertyga tyska konsumenter att välja fiberbroadband

Cirka hälften av Tysklands invånare, 56 procent, har tillgång till bredband med väldigt hög kapacitet (VHCN). Det visar en sammanställning från EU där flera olika digitaliseringsparametrar rankas. Och trots att utvecklingen gått snabbt framåt under de senaste åren så återstår mycket arbete för att Tyskland ska komma i fatt länder som exempelvis Sverige där fler än 8 av 10 har tillgång till bredband av väldigt hög kapacitet.

En av de aktörer som arbetar för att landets fiberutrustning ska fortsätta är organisationen BREKO som representerar en mängd lokala nätägare i Tyskland. I en rapport tydliggör organisationen riskerna med att Tyskland halkar efter sina grannländer när det kommer till bredbandsutbyggnad.

"Det är absolut nödvändigt att vi undviker att återgå till status quo som fanns före covid-19-krisen. Digitalisering och hållbarhet har stått högt på den politiska dagordningen före och behöver förbli prioriterade mer än någonsin efter krisen."

BREKO LYFTER OCKSÅ FRAM hur fortsatta satsningen på ökad bredbandsutbyggnad, med fokus på fiber, också är viktig utifrån ett hållbarhetsperspektiv.

I RAPPORTEN LISTAS MÖJLIGHETER som tillkommer när ett hushåll eller företag har en snabb uppkoppling:

- Möjligheter till hemmakontor leder inte bara till minskade trafikutsläpp från mindre resor, men har också sociala förmåner för familjen.
- Webbkonferenser kan ersätta affärsresor och möjliggöra både ett professionellt och privat utbyte med andra.
- Tjänster inom e-learning underlättar digital distansutbildning, inte bara under krisperioder.
- Tjänster inom augmented och virtuell verklighet minskar behovet av transporter och resor, som kan användas exempelvis för maskiner, telekommunikation och energi, och även för mer avancerade utbildningar.

HELA RAPPORTEN hittar du på webbplatsen brekoverband.de. ■

LOUISE THORSELIUS
Svenska Stadsnätets föreningen

UTREDARE FÖRESLÅR ATT STADSNÄTEN UNDANTAS FRÅN lokaliseringsprincipen

Svenska Stadsnätsföreningen har drivit frågan om att undanta de kommunala stadsnäten från den så kallade lokaliseringsprincipen under många år. Efter att frågan utretts under 2021 finns nu ett konkret förslag på bordet som skulle innebära att stadsnäten ges förbättrade möjligheter att verka över kommungränserna från och med 1 juli 2023.

Infrastrukturdepartementet skickade i december 2021 ut ett förslag på remiss som rör de kommunala stadsnätens möjligheter att samverka över kommungränserna. Förslaget innebär att kommunala stadsnät kan bygga ut sitt bredbandsnät utanför det egna området för att nå kunder som annars hade riskerat att stå utanför bredbandsutbyggnaden.

DET FÖRSLAG SOM REMITTERAS bygger på det uppdrag som utredaren Håkan Eriksson fick av regeringen i mars 2021. Utredaren har inom ramen för sitt arbete tagit fram ett PM som innehåller ett förslag till undantag

från lokaliseringsprincipen för kommunala stadsnät.

Under remissomgången som avslutas i mitten av mars 2022 ges intressenter såsom stadsnät, kommuner och andra branschaktörer möjlighet att skicka in sina synpunkter på förslaget till Regeringskansliet.

FÖR ATT ETT UNDANTAG ska kunna bli verklighet behövs ytterligare arbete inom Regeringskansliet. Det behöver exempelvis tas fram en proposition som riksdagen i sin tur ges möjlighet och rösta om. Utöver det fortsatta arbetet inom Regeringskansliet som kommer att krävas för att ta frågan vidare så

kan även kommande riksdagsval spela in om processen med regeringsbildning drar ut på tiden.

STADSNÄTSFÖRENINGEN HAR DRIVIT FRÅGAN om ett undantag under flera år. Föreningens bedömning är att ett undantag kan underlätta arbetet med att nå de hushåll och företag som fortfarande saknar en snabb bredbandsuppkoppling. Förslaget kan också underlätta arbetet med att skapa driftsäkra och redundanta bredbandsnät. ■

LOUISE THORSELIUS
Svenska Stadsnätsföreningen

Skydda din investering och minska risken för skador vid gräv- och byggnadsarbeten

HEXATRONIC

hexatronic.com

Säkerhetslösningar för zero trust. Vi litar inte på någon.

kHuset grundades 1984. I snart fyra decennier har vi utvecklat och levererat säkra IT-lösningar till myndigheter, militära organisationer och företag med mycket höga säkerhetskrav. Vår långa erfarenhet har lärt oss att det inte går att stå still när det gäller säkerhet. Det gäller att hela tiden utveckla, uppdatera och förbättra säkerhetslösningarna. Du kan inte lita på någon.

Ett urval av våra säkerhetslösningar:

- SCADA-säkerhet på alla möjliga ställen
- Kassaskåpsäker lagring av trafikinformation
- Linjelysning av höghastighetstrafik
- Analys av loggar och intrång
- TAP – nätverksövervakning i realtid
- Stöldsäker och krypterad Oracle-databas
- Lagring med extrem skalbarhet och IDS-system
- Säker backup mot utpressningsattacker

Kontakta VD Thomas Cadier på 0708-62 88 22 eller cadier@khuset.se för mer information.

AAA Konsulthuset MMI AB
38 år som systemleverantör
Trygga kHuset. Experter på klassificerad information.
Certifierad leverantör till SSNF.

K H U S E T

NYA DIGITALISERINGSMINISTERN:

”Om man jämför med energiområdet som jag också ansvarar för så är digitaliseringsområdet underpolitiserad”

Khashayar Farmanbar

I slutet av förra året tillträdde Khashayar Farmanbar (S) som energi- och digitaliseringsminister i Magdalena Anderssons regering. I sitt nya uppdrag vill ministern driva på bredbandsutbyggnaden, bland annat genom att undanta de kommunala stadsnäten från lokaliseringsprincipen, samt se till så att samtliga medborgare får möjlighet att bruka digitaliseringen – som i dag är en förutsättning för att kunna delta fullt ut i samhället.

Innan ministerposten var Khashayar Farmanbar bland annat vd för ett it-bolag under många år. Företaget erbjöd mobila lösningar för både privat och offentlig sektor. Han har även varit lokalpolitiker i Nacka kommun och därigenom också aktiv i Sveriges Kommuner och Regioners, SKR, digitaliseringsberedning. Med sin långa erfarenhet inom it- och telekombranschen har han fått en tydlig förståelse för de utmaningar som branschen står inför när det kommer till ett helt uppkopplat Sverige.

– När marknaden inte klarar av att bygga fiber hela vägen ut i kapillärerna så resulterar det i att vissa områden inte får en tillräcklig uppkoppling. Här finns det en utmaning när vi ser att tillgången till bredband håller på att bli en absolut förutsättning för att kunna ta del av grundläggande samhällsservice och för att kunna vara fullt delaktig i samhället, säger Khashayar Farmanbar.

FÖR ATT FIBERUTBYGGNADEN SKA nå områden som marknaden inte klarar av att bygga till på egen hand har regeringen tillsatt stödmedel till bredbandsutbyggnad under åren 2020–2023 där Post- och telestyrelsen ansvarar för ansöknings- och tilldelningsprocessen.

Khashayar Farmanbar nämner också att ett undantag från lokaliseringsprincipen skulle vara till hjälp för att ansluta fler hushåll, vilket var en fråga som han även var engagerad i under sin tid som kommunpolitiker och aktiv inom SKR.

– Jag är glad att en av de första sakerna jag gjorde som minister var att remittera ett förslag på just den här lagändringen. Ett avsteg från lokaliseringsprincipen skulle innebära att kommunala stadsnät får möjlighet att bygga ut sitt fibernät utanför den egna kommunen, vilket jag anser kan vara ett rationellt och effektivt tillvägagångssätt för att se till så att fler får tillgång till en bredbandsuppkoppling, säger Khashayar Farmanbar.

FÖRUTOM DEN KVARSTÅENDE bredbandsutbyggnaden menar ministern att det även finns andra utmaningar att ta sig an i ett samhälle som blir alltmer digitaliserat. Han anser att själva infrastrukturen med dagens kravbild är väl rustad för nya digitala välfärdstjänster gällande kapacitet, robusthet och säkerhet, vilket vi bland annat har fått testa skarpt under pandemiåren. Däremot menar han att det finns en utmaning med att få med alla på digitaliseringsresan. Han pekar bland

annat på det som enligt polisen är utanförskapsområden, där så mycket som 30 till 40 procent lever i ett digitalt utanförskap. I dessa områden finns ett arbete som behöver göras bortom själva bredbandsutbyggnaden, menar Khashayar Farmanbar, genom att se till så att alla också har tillgång till den infrastruktur som redan är på plats.

– Om man jämför med energiområdet som jag också ansvarar för så är digitaliseringsområdet underpolitiserad. Här skulle vi behöva föra en större diskussion om hur vi uppnår en bra jämlikhet med digitaliseringen och att fiber i varje buske är en förutsättning för det. Jag är övertygad om att digitaliseringen kommer öka kvalitén i vår välfärdsleverans och därmed vår livskvalité. Därför är det viktigt att alla får möjlighet att bruka digitaliseringen. Det är en politisk målsättning som jag har och som jag arbetar stenhårt för att nå, säger han. ■

LOTTA KARLSSON
Svenska Stadsnätetsföreningen

Regionernas roll på bredbandsområdet viktigare än någonsin

MEN BEHÖVER OCKSÅ TYDLIGGÖRAS

Både stat, kommun och region har alla ett ansvar för bredbandsutbyggnaden. Men finns det en risk att otydliga skiljelinjer snarar skapar osäkerhet och hämmar viktiga beslut i stället för att skapa tydlighet?

Redan i slutet av 90-talet valde Skåne och Västra Götaland att genomföra en regionbildning och sedan dess har samtliga övriga län följt efter. Den innebär att från och med 1 januari 2019 så har Sverige 21 regioner och regeringen har även beslutat att byta ut ordet landsting mot region i lagstiftnings-sammanhang.

BYTET FRÅN LANDSTING TILL region innebar inte enbart en språklig förändring utan medförde också att såväl mandat som ansvar flyttades från de statliga länsstyrelserna till regionerna. På bredbandsområdet blev det här skiftet extra tydligt då det regionala utvecklingsansvaret också innefattar exempelvis invånare och företags tillgång till bredband. En praktisk konsekvens av detta blev exempelvis att de regionala bredbandskoordinatorer som tidigare haft sin arbetsplats på länsstyrelsen fick flytta över till regionerna. Men regionerna blev inte ensamma om att ha ansvar för bredbandsområdet. Både kommuner och stat har fortfarande viktiga främjande roller och i kommunerna finns ofta både lokala bredbandskoordinatorer och i flera fall även egna stadsnät eller samverkansavtal med privata aktörer.

– Regionbildningen var ett rätt och viktigt steg. Det finns ett stort behov av regional samverkan också inom bredbandsområdet men utifrån mitt perspektiv så har det i samband med regionbildningen på flera håll i landet också blivit tydligt att man hanterat den här övergången olika, säger Per Fröling, ansvarig för regional samverkan på Svenska Stadsnätsföreningen.

HAN NÄMNER HUR VISSA regioner tidigt gjorde ett gediget arbete med att lyssna in såväl marknadsaktörer som övriga intressenters behov för att förstå och skapa sig en roll också på bredbandsområdet.

– I andra fall så fick man snarare uppfattningen om att regionen hellre ville jobba med bredbandsfrågan själv och stadsnäten upplevde snarare att de störde när de försökte etablera dialog, säger Per Fröling.

LARS KALLSÄBY, KOMMUNPOLITIKER INOM Västerås stad och styrelseordförande i stadsnätet Fibra, har i sin roll haft mycket samarbete och dialog med regionen. Han bedömer också att många av de utmaningar som finns i att samarbeta mellan kommuner och regionerna runt om i landet handlar om inkörsproblem.

– De regioner som bildades tidigt har hunnit organisera sig så att de vet vad regionutveckling är

och är därmed också bättre på att samverka och tillvarata syn och kompetens från de kommuner som finns inom länet. Regioner med en stark samarbetskultur har också lyckats väl, säger han.

OCCH DET FAKTUM ATT bredbandsfrågan är ett nytt ansvarsområde för många regioner där det historiskt inte funnits intern kompetens har skapat extra utmaningar.

– Jag ser det som mycket viktigt med samverkan men det handlar också om att regionen måste nå en viss utvecklingsmognad för att förstå helheten av samhällssystem. Jag ser samma utmaning med flyg, båttrafik och vägar där samordningen är en utmaning genom uppdelade ansvarsområden.

BREDBANDSUTBYGGNADEN GÅR FRAMÅT i snabb takt och allt fler regioner befinner sig nära de nationella bredbandsmålen. För något år sedan fanns en osäkerhet i om de regionala bredbandskoordinatorernas roll var överspelad, men Per Fröling har en bestämd uppfattning om att regionernas roll på bredbandsområdet aldrig varit så viktigt som nu.

– I de flesta regioner finns ju en mängd olika nätägare, i vissa fall nästan hundratals. Det kan handla om mindre privata aktörer, lokala bynät, stadsnät och nationella operatörer. Att säkerställa att det finns en samverkan mellan dessa och inte minst utifrån ett robusthetsperspektiv arbeta för att näten fungerar också vid händelse av kris är viktigare än någonsin, säger Per Fröling.

PER FRÖLING ÄR OCKSÅ självkritisk till att samverkan på vissa håll i landet inte fungerat lika smidigt som i Värmland. Han konstaterar att stadsnäten i flera fall inte var förberedda på hur de kommunala stadsnäten skulle hantera dialogen med regionerna efter regionbildningen.

– Inget stadsnät kände att de hade mandatet att prata för alla kommunala nätägare i regionen och det försvårade i flera fall dialogen, säger han.

NU FINNS REGIONKLUSTER i så gott som alla län där en viktig del i samarbetet mellan stadsnäten är just att bli en bättre dialogpart till regionerna.

– Det finns en helt annan förståelse i dag från stadsnätsens sida om att de behöver ta en aktiv roll i dialogen med regionerna. Det finns i de flesta fall även utpekade talespersoner som skapar tydlighet i vem som företräder vem. Det gör att samverkan fungerar allt bättre, säger Per Fröling. ■

LOUISE THORSELIUS
Svenska Stadsnätsföreningen

LARS KALLSÄBY

PER FRÖLING

Fakta om kommuner och regioner

Antal kommuner och regioner
Det finns 290 kommuner och 21 regioner i Sverige. Gotlands kommun räknas in både under kommuner och regioner. Gotland är kommun med landstingsuppgifter och regionalt utvecklingsansvar och har också rätt att kalla sig region.

Så styrs regionerna
Regionerna styrs av politiker som valts direkt av länets invånare. Det betyder att medborgarna har stora möjligheter att påverka och kontrollera hur regionerna utför sina uppdrag.

Så styrs kommunerna
Kommunerna ansvarar för en stor del av den samhällsservice som finns där vi bor. Bland de viktigaste uppgifterna är förskola, skola, socialtjänst och äldreomsorg. Kommunerna styrs av politiker som valts direkt av medborgarna. Det betyder att medborgarna har stora möjligheter att påverka och kontrollera hur kommuner utför sina uppdrag.

Källa: Sveriges Kommuner och Regioner

Svenska Stadsnätetsföreningen ökar sitt EU-arbete genom samverkan

Allt fler frågor som har en betydelse för Sverige behandlas av EU. Därför växlar Svenska Stadsnätetsföreningen nu upp sitt arbete och ökar sitt engagemang på EU-nivå i syfte att bättre kunna representera stadsnätets intressen.

För Sveriges räkning är det regeringen och folkvalda EU-parlamentariker som förhandlar och röstar på förslag i EU. Från EU kommer nya direktiv, förordningar och regleringar som Sverige måste förhålla sig till. För telekomsektorn kommer närmast direktivet om inrättandet av en ny kodex för elektronisk kommunikation som blir nya lagen om elektronisk kommunikation, LEK. Ytterligare exempel är riktlinjer för kommande statsstödsregler för den fortsatta bredbandsutbyggnaden, säkerhet i nätverk och informationssystem, även kallat NIS 2-direktivet, samt Post- och telestyrelsens reglering av bredbandsmarknaden som måste godkännas av EU-kommissionen.

GENOM ATT ENGAGERA SIG i EU-processerna finns möjlighet att arbeta mer proaktivt med relevanta policyfrågor. Därför är det relevant för Stadsnätetsföreningen att öka sitt engagemang på EU-nivå där föreningen har valt att bli medlem i organisationer som kan hjälpa till med nätverk, information, tolkning och samverkan.

ETT EXEMPEL ÄR intresseorganisationen European Local Fibre Alliance, ELFA, där Stadsnätetsföreningen har varit medlem sedan många år tillbaka. ELFA består av representanter från åtta europeiska länder som samlats för att driva gemensamma frågor om bredbandsutbyggnaden i Europa. ELFA

har nu tagit ytterligare ett kliv genom att bilda en formell organisation baserad i Bryssel. Tillsammans med ELFA följer föreningen vad som pågår inom EU gällande frågor som berör stadsnäten, uppvakter EU-kommissionen och svarar på samråd.

INNAN ÅRSSKIFTET beslutade Stadsnätetsföreningens styrelse även om ett medlemskap i den EU-baserade organisationen European Federation of Local Energy, CEDEC. Organisationen företräder mer än 1 500 lokala och regionala energiföretag, mestadels inom offentlig sektor, som sammanlagt hanterar cirka 85 miljoner el- och anslutningskunder i elva europeiska länder. CEDEC har en lång tradition av att arbeta med EU-frågor och är ett erkänt duktigt påverkansorgan i Bryssel. Organisationen grundades för 30 år sedan i Bryssel och har sedan dess aktivt förespråkat sina medlemmars intressen gentemot beslutsfattare i EU:s policyprocesser.

UNDER DEN SENASTE TIDEN har CEDEC:s medlemmar fått ett allt större intresse av att utveckla fiberaffären där de ser Sverige som en förebild. Till följd av detta har organisationen nyligen startat upp en arbetsgrupp om lokalt ägda bredbandsnät. Arbetsgruppen, där Stadsnätetsföreningen agerar i rollen som ordförande, kommer fokusera på att bidra till att utarbeta övervakning av EU-lagstiftning inom fiberområdet, bredband och digitalisering samt driva påverkan gentemot Europeiska kommissionen, BEREC och andra relevanta EU-organisationer.

ARBETSGRUPPEN GER Stadsnätetsföreningen tillsammans med övriga medlemmar i CEDEC möjligheten att bygga upp kompetens inom området, arbeta fram policies samt svara på viktiga samråd och remisser gemensamt. För föreningens del är medlemskapet i CEDEC en viktig plattform för ökad närvaro inom EU och för fortsatt och fördjupad samverkan med liknande intresseorganisationer på EU-nivå. ■

CAMILLA JÖNSSON
Svenska Stadsnätetsföreningen

Hallå där...

TEXT: CAMILLA JÖNSSON,
SVENSKA STADSNÄTETS FÖRENINGEN

Gert De Block

generalsekreterare för European Federation of Local Energy Companies, CEDEC

Du har lång erfarenhet av EU-arbete och är sedan 1996 generalsekreterare för CEDEC. Vilken är enligt dig den största förändringen under din tid som aktiv på EU-nivå?

– EU-lagstiftningens direkta inverkan på den nationella politiken har förändrats drastiskt. Direktiv och förordningar har blivit mycket mer detaljerade och exakta på alla möjliga politikområden och begränsar därmed manövreringsutrymmet för medlemsstaterna. Även om vi alltid insisterar på behovet av att låta frågor avgöras på så lokal nivå som möjligt och ta hänsyn till de uppenbara skillnaderna mellan medlemsstaterna när det gäller offentlig styrning, infrastrukturutveckling och marknadsorganisation så har det blivit viktigt att bidra med egen nationell och sektorspecifika expertis i EU:s utvecklings- och arbetsprocess, från kommissionens förslag till de politiska förhandlingarna med parlamentet och rådet, säger Gert De Block.

Vilka är CEDEC:s framgångsfaktorer?

– Den främsta framgångsfaktorn är den starka känslan för EU-politiken kontra lokala intressen. Enskilda CEDEC-medlemsföretag kan ha olika verksamheter i sin affärsportfölj, men de är alla centrerade kring samhällsviktiga infrastrukturer, exempelvis bredband och el. Den nära relationen med medborgare och kunder har hjälpt CEDEC, som representerar 85 miljoner kunder, att erkännas som en särskilt intressant partner för EU-institutionerna. CEDEC:s förmåga och inflytande kommer från våra olika medlemsländer, som tillsammans skapar en stark och respekterad röst på EU-nivå, säger Gert De Block.

CEDEC har nyligen startat en arbetsgrupp om lokalt ägda bredbandsnät. Varför har ni valt att börja engagera er i den här frågan?

– Redan för flera år sedan märkte vi att många CEDEC-medlemsföretag, som främst arbetade tillsammans med energifrågor på EU-nivå, också hade ett gemensamt intresse av utvecklingen av bredbandsinfrastruktur på lokal nivå. Vi såg också många jämförbara omständigheter för båda sektorerna, till exempel att europeiska lagstiftningsprocesser påverkades starkt av marknadsdominerande och statliga företag. Pandemin bekräftade och förstärkte även behovet av bredband för att garantera lokal och högkvalitativ tillgång till viktiga digitala välfärdstjänster, säger Gert De Block.

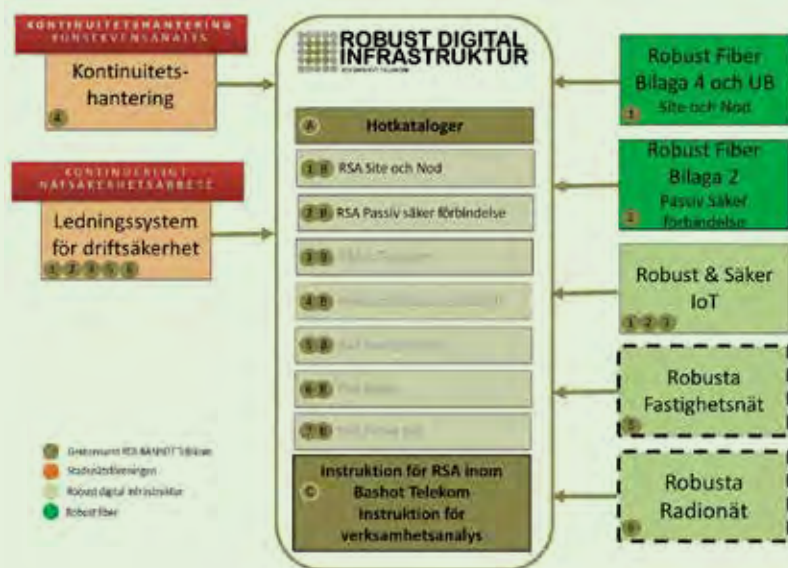
Vad tror du att Stadsnätetsföreningen kan bidra med till CEDEC:s arbete?

– En erfaren, välorganiserad och kunnig förening inom bredband, som Stadsnätetsföreningen, är ett mycket starkt mervärde för CEDEC och för alla dess nuvarande medlemmar. Därför uppskattar vi verkligen att Stadsnätetsföreningen är beredd att ta sitt fulla ansvar och en ledande roll i arbetsgruppen för lokalt bredband i CEDEC, säger Gert De Block. ■

Robust fiber

fortsätter utvecklas – ny version tillgänglig

Under februari månad har Robust fibers förvaltningsråd arbetat med att uppdatera anvisningarna i Robust fiber till version 1.4. Sammanlagt har ett hundratal korrigeringar och förtydliganden genomförts och samtliga finns samlade i dokumentet "Amendments – Rättelser och tillägg till anvisningar". Den nya versionen finns nu tillgänglig för nedladdning på Robust fibers webbplats, robustfiber.se.

Var finns korrigeringarna?

Revideringar finns i Bilaga 2 Robusta nät, Underbilaga 2.1 Dämpningsberäkning, Bilaga 3 Robusta förläggningsmetoder, Bilaga 4 Site och Nod, Underbilaga 4.1 Robust site för samhällsviktig digital infrastruktur samt Underbilaga 6.1 Checklista slutbesiktning.

Borttagna bilagor

Risk- och sårbarhetsanalyserna i Bilaga 4.1.1 Robust Site RSA mall och Bilaga 4.1.1.2 Robust site handledning RSA har tagits bort i den nya versionen. Dessa bilagor, som även har reviderats och utvecklats, är numera en del av BASHOT Telekom som är ett samlingsnamn för samtliga hotkataloger som har tagits fram under robusthetsarbetet. Utöver dessa finns även andra risk- och sårbarhetsanalyser att tillgå. Samtliga bilagor hittar ni på Svenska Stadsnätets webbplats, ssnf.org, under Robust digital infrastruktur.

Fyllnadsmassor

Några andra viktiga nyheter är kraven kring fyllnadsmassor, Bilaga 2 punkt 2.3.2.6. Där har minikraven skrivits om för att skapa bättre förutsättningar till rätt typ av fyllnadsmassor för kringfyllnad och i schakt.

Minikrav på fyllnadsmassor

- **Kringfyllning**
 - Kringfyllning ska vara minst 0,1 m tjock vid sidan om och över rör räknat från överkant på grövsta röret.
 - Kringfyllning ska bestå av okrossat eller krossat material med 0–8 mm kornstorlek.
- **Befintliga massor i schaktets botten**
 - Befintliga massor i schaktet botten ska motsvara kravet på kringfyllning.

- **Kringfyllning vid stenfylld, eller annan svår mark**
 - En ledningsbädd med tjockleken 0,1 m läggs under kanalisationsröret.

- **Marköverbyggnad**
 - En fyllning 0,15 – 0,2 m läggs överst i schakten (0,15–0,2 m) för att motsvara befintliga massor i markytan i övrigt.

- **Resterande fyllning**
 - För resterande fyllnad av schakt används fyllnadsmassa som närmast kanalisationsröret/kabelskyddet inte innehåller stenar med skarpa kanter och där max 10% utgörs av kornstorleken 100–150 mm.

- **När normal fyllningshöjd inte går att uppnå på grund av hinder, till exempel berg, sten eller dylikt, ska nedanstående åtgärder vidtas.**
 - Fyllnadsmaterial närmast skyddsror får ha en max kornstorlek av 20 mm.
 - Typ, lägst klass SRS* om fyllningshöjden >0,25 m.
 - Typ, lägst klass SRE* om fyllningshöjden <0,25 m. Vid öppen förläggning ska tillverkarens anvisningar följas.

*Rörklass EBR: SRS /Skydd/Rör/Svåra förhållanden)

*Rörklass EBR: SRE (Skydd/Rör/Extra starkt)

Leveransmätning

Kraven kring leveransmätning är också reviderade. Bilaga 2, punkt 2.5.12-13 är kompletterad med möjlighet att utföra mätning på aktiva förbindelser på både 1625 och 1650nm. Gränsvärden är också justerade och mer tydliga, se punkt 2.5.12.1.

Nya anvisningar om säkra förbindelser

Robust fibers förvaltningsråd förbereder nu en ny bilaga vid namn Bilaga 2.2 Passiv säker förbindelse. Denna underbilaga utgör en vägledning med krav för hur det fysiska skyddet för elektronisk kommunikation ska kompletteras mellan siter och mellan site och användarnod för att motstå extraordinära händelser. Underbilagan omfattar krav vid nybyggnation och krav vid ombyggnad av befintlig anläggning och innehåller även rekommendationer samt exempel på lösningar. Mer information om bilagan kommer att presenteras under året.

Fler uppdateringar i andra vägledningar

Robust fiber ingår numera som en del i Robust digital infrastruktur. Utöver Robust fiber ingår även vägledningar för fastighetsnät, fasta radionät och IoT som nyligen har uppdaterats. Läs mer på Stadsnätets webbplats, ssnf.org, under Robust digital infrastruktur. ■

JIMMY PERSSON
Ansvarig Robust fiber

Vi ses
på SSNF's
årskonfe-
rens!

NY FIBERSVETS?

Nej, vi testar våra säkerhets-
klassade byggnader. Inte ens med
termiska lansar kan du bryta dig in.

MARKNADENS SÄKRASTE
NODHUS OCH DATAHALLAR

När fysisk säkerhet verkligen gäller!

BRS
networks

Kontakt: Jonas Lindberg Sales Manager
Tel: 0762-77 67 97 | jonas.lindberg@brsnetworks.se
Broväg 10C, 621 40 Visby | www.brsnetworks.se

VÄLKOMMEN TILL STADSNÄTSFÖRENINGENS

Årskonferens 2022

KARLSTAD 25–27 APRIL

Den 25–27 april är det dags för Stadsnätets Årskonferens, den här gången på plats i Karlstad. Konferensen erbjuder ett aktuellt och spännande program med Johan Wester som moderator. På Svenska Stadsnätets webbplats, ssnf.org, hittar ni hela programmet och anmälan.

Karlstad Congress Culture Centre är en konferensanläggning i Haga i Karlstad med Klarälven på norra sidan och Prämkanalen på den västra. Byggnaden är byggd i huvudsak av glas och trä och Ulf Bergfjord var arkitekten.

Adress: Tage Erlanderogatan 8,
652 20 Karlstad.

Konferensavgifter 2022

Medlem

1/3–31/3
1/4–

8 200:-
8 900:-

Icke medlem

1/3–31/3
1/4–

9 200:-
9 900:-

Ägarrepr/politiker

Endast dag 1

800:-

Dag 1 & 2 inkl middag

3 200:-

Hela konferensen 25–27/4

7 200:-

I konferensavgiften ingår deltagande 25–27 april samt båda kvällsaktiviteterna

Grupprabatt

Är ni fem personer eller fler från samma organisation, kontakta mia.forslof@ssnf.org.

Hotell

Stadsnätets förening ombesörjer bokning av hotellrum på flera hotell som ligger i direkt anslutning till Karlstad CCC där konferensen genomförs. Vi reserverar oss för slutförsäljning av hotellrum.

Mässa

I samband med konferensen genomförs en utställning där ett antal leverantörer visar upp sina produkter och tjänster. För information kontakta Mia Forslöf.

För frågor och mer information tveka inte att kontakta mig!

MIA FORSLÖF

Eventchef

Mobil: 070-822 96 40

E-post: mia.forslof@ssnf.org

Ett urval av programpunkter på Årskonferensen 2022

Världspolitiken betyder allt för digitaliseringen

Ordkrig och sanktioner trappas upp mellan stormakterna USA, Kina och Ryssland, där kampen mycket handlar om att vinna kontroll över digitaliseringen. Inför PTS 5G-auktion fattade Sverige ett mer långtgående beslut om att utesluta vissa utländska aktörer. Samtidigt är många i telekombranschen bekymrade över hur detta kommer att begränsa den tekniska utvecklingen. Vad kan vi förvänta oss framåt, kommer det politiska tonläget att lägga sig eller rentav höjas? Hur tänker stormakterna och vad blir en trolig utveckling?

Kristina Sandklef, oberoende kina-analytiker, har tidigare arbetat som kinaanalytiker på bland annat Ericsson och Försvarsmakten

I Sundbyberg leder stadsnätet digitaliseringsarbetet med de olika förvaltningarna

Kommunledningen i Sundbyberg har fattat beslutet att stadsnätet ska hjälpa till och medverka i de olika kommunala förvaltningarnas digitalisering. Man är mitt i det genomförandet nu, så passa på att få en beskrivning om hur man har lagt upp arbetet och viktiga erfarenheter som inkluderar både möjligheter och utmaningar.

Torbjörn Sandberg, interimchef produkt- och affärsutveckling, Sundbyberg stadsnät

Den svenska telekommarknaden

Den svenska telekommarknaden går igenom många förändringar som exempelvis ny teknik, konsolideringar, effektiviseringar, nya lagar etcetera. Men hur mår den svenska telekommarknaden? Hur står sig Sverige jämfört med andra länder? Mats Rosegaard Sjödin, chefredaktör på Telekomnyheterna, har bevakat telekommarknaden i många år och kommer att ge en omvärldsspaning och en analys av nuläget.

Mats Roesgaard Sjödin, Telekomnyheterna

Förvarshotet mot Sverige – En fiktion eller verklighet?

Hur påverkas Sverige av antagonistiska aktiviteter riktade mot oss för att testa vår förmåga att agera under påverkan? Är det påhittat eller förekommer det attacker på samhällskritiska anläggningar redan i dag? Vilka är dessa statsaktörer och vad är de ute efter? Lars Wilderäng, författare och samhällsdebattör ger oss en bild av samhällsdystopi, försvarspolitiska aktuella frågor och en glimt om vad som kan hända, men också vad som behöver göras för att bibehålla Sveriges neutralitet och motståndskraft för mörka gråzonskrafter.

Lars Wilderäng, författare och samhällsdebattör

Samhällsnätet för ett tryggt och utvecklande samhälle!

Hur säkerställer vi tillgången till samhällsviktiga digitala tjänster. Teracom satsningar på samhällsnätet ska stödja och facilitera digital välfärd, drömfunktionalitet för kritiska funktioner, blåljustnät mm. Åsa Sundberg, vd på Teracom berättar om Teracom nya uppdrag och hur de stödjer samhällets digitala konvergens inom samhällsviktiga funktioner.

Åsa Sundberg, vd, Teracom

En operativ säkerhetsvardag för hög tillgänglighet på kommunala och regionala tjänster

Störningar i fiberoptisk infrastruktur påverkar stora delar av samhället. För att snabbt kunna ersätta skadad utrustning har Stadsnätets förening, med stöd av Post- och telestyrelsen arbetat fram ett koncept kring reservnoder som kommer att placeras på olika håll i landet. På så sätt minskas risken för längre driftsavbrott. Jimmy Persson från Stadsnätets förening och Coromatic AB, leverantör av reservnoder för stadsnät berättar om vad en reservnod är för något och hur den ska användas för att skapa en hög tillgänglighet i fibernäten.

Jimmy Persson, utvecklings- och säkerhetschef, Stadsnätets förening och Christian Victorin, affärschef Coromatic

MODERATOR
Johan Wester

ORDFÖRANDE : BO LINDBERG

Vilken roll vill och kan stadsnäten ta i framtiden?

Det har gått snart ett år sedan jag tillträdde rollen som ordförande i Svenska Stadsnätetsföreningen. Året har varit händelserikt men också präglats av pandemi vilket gjort att möten mellan oss stadsnät och inspirationsgivande konferenser i stor utsträckning uteblivit.

”Pandemin har påverkat oss alla men jag kan stolt konstatera att branschen skött sitt samhällsviktiga uppdrag på ett fantastiskt bra sätt.”

Pandemin har påverkat oss alla men jag kan stolt konstatera att branschen skött sitt samhällsviktiga uppdrag på ett fantastiskt bra sätt. För är det något som pandemin visat så är det att vår sektor är samhällsviktig.

Medan andra länder i Europa och resten av världen hade utmaningar med att hantera den ökade belastningen i telekominfrastrukturen så stod Sverige pall. Det beror så klart på det arbete som såväl stadsnäten som övriga branschen genomfört under de senaste åren. Sverige har en robust bredbandsinfrastruktur som kommer att tjäna oss väl under många år. Men det är också viktigt att vi tar det här arbetet vidare i takt med att hotbilderna blir allt fler och mer komplexa. Då syftar jag inte enbart på en ökad potentiell risk för medvetna sabotage utan även extremväder har seglat upp som en tydligare fiende.

Såväl kommuner som regioner kommer att behöva göra ett arbete för att säkerställa att de kan bedriva sin verksamhet också vid olika

typer av påfrestningar. För ju mer samhället tillvaratar digitaliseringens möjligheter desto högre blir kraven och förväntningarna på den infrastruktur som stadsnäten tillhandahåller. Här kommer stadsnäten med sin lokala och regionala kompetens att spela en viktig roll.

Men för att fullt ut kunna vara ett stöd i samhällets och våra ägares digitaliseringsresa så behöver även vi ställa om våra organisationer från fokus på utbyggnad till att ta ett bredare grepp kring samhällets behov av digital infrastruktur. Det här gäller såväl enskilda stadsnät som för föreningen.

Från Stadsnätetsföreningens sida har vi därför initierat ett strategiarbete som vi kallar för Stadsnätssverige 2028. Det arbetet kommer vi att berätta mer om under föreningens årsmöte i samband med årskonferensen i Karlstad 25–27 april. Flytten av årsmötet, från mars till april, genomfördes just för att säkerställa att vi får möjlighet att träffas och diskutera. Jag hoppas därför att så många stadsnät som möjligt tar tillfället i akt och närvarar. För den resa som vi gemensamt kommer att påbörja är viktig och avgörande för såväl föreningen som för alla stadsnät – oavsett storlek och verksamhetsform. ■

BO LINDBERG
Ordförande
Svenska Stadsnätetsföreningen

Stadsnätetsföreningen arrangerar säkerhetsskyddsutbildning för stadsnät

» Den 1 december 2021 trädde nya bestämmelser i säkerhetsskyddslagen samt en ny säkerhetsförordning i kraft. De nya bestämmelserna ställer bland annat högre krav på verksamhetsutövare som bedriver säkerhetskänslig verksamhet. För att Svenska Stadsnätetsföreningens medlemmar på ett enklare sätt ska kunna möta dessa nya bestämmelser lanserar föreningen ett utbildningskoncept med start under våren.

– Enligt säkerhetsskyddslagen och säkerhetsskyddsförordningen ska den verksamhet som bedriver säkerhetskänslig verksamhet utreda behovet av säkerhetsskydd, vilket berör stadsnäten i allra högsta grad. Därför behöver stadsnäten genomföra en säkerhetsskyddsanalys där bland annat konsekvenser, skyddsvärden, sårbarheter och hotbild noga analyseras och dokumenteras, säger Jimmy Persson, utvecklings- och säkerhetschef på Svenska Stadsnätetsföreningen och medansvarig för utbildningen.

Till följd av de nya bestämmelserna bjuder Stadsnätetsföreningen in till ett nytt fördjupat utbildningsprogram som är framtaget i samarbete med säkerhetsrå-

det inom SiSG, Stadsnätets infrastruktur-samverkansgrupp. Utbildningsprogrammet är baserat på säkerhetsskyddslagen och den nya säkerhetsförordningen och består av tre block som sträcker sig över två månader. Det första blocket hålls digitalt för att sedan övergå till en kombination av hemuppgifter och fysiska möten i Stadsnätetsföreningens lokaler i Stockholm.

– Utbildningen riktar sig till de som har ett verksamhets- eller säkerhetsansvar och de som arbetar praktiskt med säkerhetsfrågor. Syftet med utbildningen är att föreningen vill göra det enklare för stadsnäten att förstå sig på och integrera de nya bestämmelserna i sitt dagliga arbete och sin verksamhet. Det är ett

viktigt arbete som stadsnäten måste lägga fokus på, säger Per Lindström, kommersiell produktchef på Svenska Stadsnätetsföreningen och medansvarig för utbildningen.

Utbildningsprogrammet kommer att hållas vid två tillfällen under året, ett under våren och ett under hösten. Vårens tillfälle är fullbokat men ännu finns några platser kvar till höstens tillfälle med start i september. För mer information eller vid intresse av att delta på utbildningen, kontakta Per Lindström eller Jimmy Persson. ■

LOTTA KARLSSON
Svenska Stadsnätetsföreningen

Tre frågor till stadsnäten

MARIA OLSSON
Projektansvarig,
Övik Energi

1 Vad anser du om lagändringen som nu är på gång om att undanta de kommunala stadsnäten från lokaliseringsprincipen?

MARIA: Jag tycker att den här lagändringen skulle ha kommit tidigare men alla förbättringar gör att vi kan hjälpa varandra med att nå det nationella målet, vilket är bra.

TOMAS: Det är lika självklart att kommuner ska kunna samarbeta kring bredband precis som man gör inom energisektorn där det ses som helt naturligt.

ULF: Jag anser att detta skulle ha varit löst för länge sedan. Svenska Stadsnätetsföreningen och Sveriges Kommuner och Regioner har sedan en lång tid tillbaka lyft denna fråga. Självklart så ska kommungränser inte vara avgörande för bredbandsutbyggnaden då det väsentligt kan fördyra den fortsatta bredbandsinvesteringen.

TOMAS SUNDSTRÖM
Vd, IT-Norrbottnen

2 Vad innebär lagändringen ur ett utbyggnadsperspektiv?

MARIA: Den kommun som har närmast att bygga ut bredbandsnätet till anslutningskunden ska självklart göra detta så att det blir så kostnadseffektivt som möjligt.

TOMAS: Våra kommuner i Norrbotten är väldigt stora till ytan och gemensamt för dem är att det oftast inte finns så mycket bebyggelse just kring kommungränserna, men visst finns det några exempel där områden skulle gynnas av den här lagändringen ur ett utbyggnadsperspektiv.

ULF: I Malmö så är utbyggnaden redan fixad men jag vet att behovet finns i andra kommuner. Ett skräckexempel är ju där en kommungräns kan gå mitt i en gata och man råkar ha sin fastighet på fel sida och därmed nekas en anslutning.

ULF LINDERÖTH
Ägarföreträdare,
Malmö Stadsnät

3 Vad innebär lagändringen ur ett drifts- och säkerhetsperspektiv?

MARIA: Att få till redundanta förbindelser och därmed få till robustare nät. Ett annat exempel kan vara en nodpunkt som är lättare att sköta från grannkommunen och då krävs samverkan för att upprätthålla korta avbrottsstider.

TOMAS: Här pratar vi drift och säkerhet ur ett långsiktigt perspektiv som faktiskt sträcker sig längre än våra egna livscyklar. Vi har ett stort ansvar för trygghet och säkerhet, och ett undantag från lokaliseringsprincipen möjliggör för nya samarbeten där kommungränser inte utgör ett hinder. Samverkan över gränserna kring drift och säkerhet leder till en effektivare samhällsnytta, vilket ligger till grund för nya affärer och därmed en god utveckling av det digitala samhället.

ULF: Nu när vi bygger ihop oss med våra kranskommuner uppstår nya förutsättningar för att uppfylla drift- och säkerhetskrav. Redundansbehovet innebär fysiskt helt skilda vägar mellan anslutningspunkter för att skapa kvalitet hela vägen i förbindelsen. Vid avgrävning måste det tydligt framgå var ansvaret ligger för felavhjälpning och vem man vänder sig till vid felanmälan. Kompetensen och kunskapen inom detta område är olika och samverkan är helt avgörande för att klara de allt hårdare kraven.

PER FRÖLING
Svenska Stadsnätetsföreningen

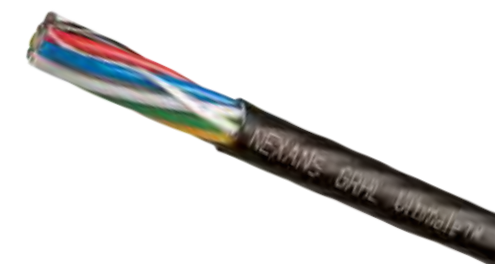
Kom och träffa oss på Årskonferensen den 25-27 april i Karlstad

GRHL ULTIMATE™ 192SM och 288SM 200 μm

TUNNARE NYHETER SOM HÅLLER MÅTTET

Nu är det möjligt att blåsa mikrokabeln GRHL Ultimate™ 192SM och 288SM i rör med invändig diameter om 8 mm respektive 10 mm. Med en kabeldiameter på endast 6,2 mm respektive 7,9 mm ryms fler fiber i befintlig infrastruktur. Vi har dessutom 24 fiber per tub för enklare hantering och preparering.

Kabeln har Nexans unika lasermärkning, tål det nordiska klimatet och kan levereras i riktigt långa längder. För en enklare vardag!

www.nexans.se @nexanssweden

VI VÄLKOMNAR NYA MEDLEMMAR:

STADSNÄT:

- Flens kommun
- Sydlänk AB

ASSOCIERADE MEDLEMMAR:

- 84 Grams AB
- Clavister AB
- Linksys UK Limited

Vill du också bli medlem
i Stadsnätetsföreningen?

Svenska Stadsnätetsföreningen är en bransch- och intresseorganisation som representerar stadsnät i närmare 200 kommuner och 125 leverantörer av tjänster och utrustning inom bredbandsområdet. Föreningen företräder därmed en absolut majoritet av de aktörer som aktivt investerar i ny modern infrastruktur för bredband i Sverige.

Som medlem i föreningen får din organisation tillgång till ett brett erbjudande av utbildningar, verktyg och tjänster.

Läs mer om medlemskapet på Stadsnätetsföreningens webbplats ssnf.org.

VÄLKOMMEN TILL FRAMTIDEN

Stadsnätetsforum 2022

Ingen smart framtid utan stadsnät. Därför kopplar vi ihop Sveriges stadsnät för paneldiskussioner och workshops där vi byter erfarenheter och diskuterar lösningar på morgondagens utmaningar. Bakom stadsnätetsforum står Vinnergi och Maintrac.

STADSNÄTETS FÖRENINGENS KANSLI

MIKAEL EK
Vd
Telefon:
08-214 933
Mobil:
070-598 00 05
E-post:
mikael.ek@ssnf.org

CAMILLA JÖNSSON
Sakkunnig
samhälle och politik
Telefon:
08-214 931
Mobil:
076-110 64 71
E-post:
camilla.jonsson@ssnf.org

JIMMY PERSSON
Utvecklings- och
säkerhetschef
Telefon:
08-214 640
Mobil:
073-274 26 15
E-post:
jimmy.persson@ssnf.org

RASMUS RAHM
Teknisk projektledare
Telefon:
08-214 710
Mobil:
070-531 47 10
E-post:
rasmus.rahm@ssnf.org

PER FRÖLING
Ansvarig
regional samverkan
Telefon:
08-214 930
Mobil:
076-569 04 20
E-post:
per.froling@ssnf.org

PER LINDSTRÖM
Kommersiell
produktchef
Telefon:
08-214 606
Mobil:
076-548 31 24
E-post:
per.lindstrom@ssnf.org

LOUISE THORSELIUS
Chef Public Affairs
och kommunikation
Telefon:
08-23 20 08
Mobil:
076-110 02 88
E-post:
louise.thorselius@ssnf.org

ROBERT WÄLIKANGAS
Branschjurist
Telefon:
08-214 420
Mobil:
070-371 44 20
E-post:
robert.walikingas@ssnf.org

LOTTA KARLSSON
Kommunikatör
Telefon:
08-214 724
Mobil:
070-32147 27
E-post:
lotta.karlsson@ssnf.org

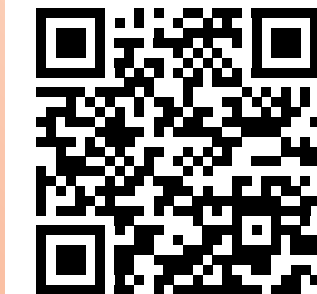
VIKTORIA LUNDQUIST
Kanslichef
Telefon:
08-214 620
Mobil:
072-542 65 49
E-post:
viktoriam.lundquist@ssnf.org, kansli@ssnf.org

MIA FORSLÖF
Eventchef
Mobil:
070-822 96 40
E-post:
mia.forslof@ssnf.org

SCANNA QR-KODEN FÖR MER
INFORMATION, SE AGENDAN OCH

ANMÄLA DIG

VINNERGI

MAINTRAC

Aktiva och passiva fiberoptiska produkter och verktyg för att våra kunder skall kunna bygga och underhålla dagens och morgondagens fibernät

Vi har levererat vår egen unika Fiberkabel HFiberCORE™, så att den når månen och tillbaka hela 13 gånger

